

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 30 petič & Dm 2.—, do 100 vrst Dm 2.50, od 100 do 300 vrst & Dm 3.—, večji inzerati petič vrsta Dm 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Dm 12.—, za inozemstvo Dm 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODEUSNION:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocanova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Dokaz našega veselja do dela

Jesenska prireditev našega velesejma je bila danes dopoldne svečano otvorjena

Ljubljana, 3. septembra.

Po pustih deževnih dneh se je zjasnilo in kot nalašč za velike prireditve smo dobili idealno jesensko vreme, ki je zelo povzdignilo slavnostno razpoloženje tudi ob otvoritvi jesenske prireditve našega velesejma. Od leta do leta so te naše največje kulturne in gospodarske revije lepše in bogatejše, a letošnja, ki so jo vzorno organizirali naši neumorni delavci v poodnih panogah kulturne in gospodarskega udejstvovanja, je še posebej poudarila svoje kulturno obsežnost in je, če vpoštevamo težke razmere, naravnost nepričakovano bogata.

Ob 10. je bila napovedana svečana otvoritev, toda že mnogo pred določenim časom so se začeli zbirati na prostoru pred velesejmskim uradom številni odlični predstavniki naših oblasti in korporacij. Pred govorniško mizo so se v polkrogu zbrale krasne češkoslovaške in domače narodne noše, ki so se živo odražale od temnih oblik moških gostov. Ob govorniški mizi je bil nameščen mikrofonski ljubljanskega radio — postaje, poleg njega pa še sprejemni mikrofonski družbe Svetloton, ki je posnela otvoritev za svoji film.

Slovesni otvoritvi velesejma so prisostvovali v zastopstvu pokrovitelji Nj. Vel. kralja Aleksandra divizijski general Bogoljub Ilić v zastopstvu kraljevske vlade minister trgovine in industrije Ivan Mohorič, poslanik CSR na našem dvoru dr. Robert Flieger, ban dr. Marušić, ki je obenem zastopal kmetijskega ministra, podban dr. Pirkmajer, ki je zastopal notranjega ministra Lazica, polkovnik Iskrčić kot zastopnik vojnega ministra generala Stojanovića, apelacijski sodnik Vrančič v zastopstvu ministra pravde dr. Šumenkovića, podpredsednik senata dr. Fran Novak, ljubljanski župan dr. Dinko Puč, rektor univerze dr. Slavčič, narodni poslanci in senatorji dr. Kožulj iz Šibenika, dr. Ravnihar, Krejčí, Ivan Lončar, Rasto Pustoslavšek, Albin Koman, dr. Stane Rape, Valentin Rožič, itd., mariborski podžupan Rudolf Golouh, dvorna dama ga. Tavčarjeva, dr. Milan Lazarevič, načelnik trgovinskega ministrstva iz Beograda, dr. Marn, načelnik trgovinskega oddelka banke uprave, Rudolf Juvan, predsednik NSZ, gen. vikar Nadrah v zastopstvu škofijskega ordinariata, policijski upravnik Kerševan, poštni direktor g. Gregorič, predsednik SPD dr. Pretnar, predsednik Novinarskega združenja Virant, glavni urednik dnevnika, podpredsednik Kmetijske družbe Sanci, vsi člani ljubljanskega konzularnega zbora, predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelčič, predsednik Notarske zbornice dr. Krevel, predsednik Zveze trgovskih gremijev Josip Kavčič, železniški direktor inž. Klodič, predsednik Odvetniške zbornice dr. Žirovnik, bivši minister dr. Zupančič, predsednik Kmetijske družbe Detela in podpredsednik Sanci, sreski načelnik ljubljanske okolice Znidaršič, predsednik Zdravniške zbornice g. dr. Rus, namestnik višjega državnega tožilca dr. Munde, prorektor dr. Šerko in več gg. univerzitetnih profesorjev, zastopnik Centralne industrijskih korporacij dr. Gregorič, predsednik OUZD Ivan Tavčar, predsednik Zdrženja trgovcev g. Gregorič, predsednik Zveze industrijev Dragotin Hrbar, predsednik Zveze obrtnih združenj Rebek, itd. V veliki množici slavnostnih gostov seveda nismo mogli opaziti vseh predstavnikov, zato gornja lista ne more reflektirati na popolnost.

Govor predsednika F. Bonača

Množico gostov je nagovoril predsednik velesejma g. F. Bonač takole:
Spoštovana gospoda, dragi nam gostje! Če drugič v tem letu otvarjamo vrata našega velesejma, da vam dokažemo, da smo navzven kulturno in gospodarsko napredovali. Veseli me, da ste se v tako častnem številu odzvali našemu vabilu. Dejstvo, da najdemo naša prizadevanja vsepovedno simpatije in splošno priznanje, nam je v dokaz, da smo na pravi poti in v resnično vzpodbudo za naše nadaljnje delo. Bodite vsi iskreno pozdravljeni!
Posebej mi je čast pozdraviti zastopnika Nj. Vel. kralja, g. divizijskega generala Bogoljuba Ilića.
Veseli me, da morem pozdraviti v naši sredi našega očjega rojaka g. ministra trgovine in industrije Ivana Mohoriča, našega častnega predsednika, ki bo kot zastopnik kraljevske vlade otvoril našo jesensko razstavo.
Nadalje mi je čast pozdraviti g. ministra prosvete dr. Kojiča, g. poslanika bratske češkoslovaške republike dr. Roberta Fliegerja, gg. senatorje in narodne poslance, zlasti g. podpredsednika senata dr. Frana Novaka, g. bana dravske banovine dr. Draža Marušića, g. mestnega župana dr. Dinko Puča, ugledni konzularni zbor, zastopnike klera in naše hrabre vojske, zastopnike državnih in samoupravnih oblasti, predstavnike industrijskih, trgovskih, obrt-

nih in kmetijskih korporacij in organizacij ter zastopnike našega tiska. Enako iskreno pozdravljam ponovno vse ostale drage nam goste.

Castita gospoda! Naša letošnja jesenska razstava nas najde še vedno v težkih gospodarskih razmerah. Enega več in drugega manj tajejo nove skrbi in nova bremena. Toda že se čujejo glasovi, ki napovedujejo skorajšnji izboljšanje gospodarskih prilik. Daj bog, da bi se ti glasovi, ki se mi zde kot prvi žarki svetlobe in boljše bodočnosti na še mračnem horizontu, uresničili in da bi vas smel že prihodnje leto pozdraviti ob svitu novega gospodarskega razmaha in napredka. Potem pa bomo morali gledati na to, da se pravočasno poprimemo dela, z vso odločnostjo in vztrajnostjo se moramo udeležiti v vseh panogah gospodarstva, da dosežemo ono blaginjo, ki bo prinesla zadovoljstvo ne samo gospodarju, temveč tudi delavcu, ne samo meščanu, temveč tudi kmetu, ki tvori jedro in temelj našega naroda. Ko smo pred 13. leti osnovali ljubljanski velesejem, smo imeli pred očmi več ali manj izključno industrijsko-obrtno vzorčno razstavo, ki naj pokaže vsako leto razvoj in napredek teh naših gospodarskih panog ter posreduje med domačo trgovino in produkcijo, a istočasno privabi v naše kraje čim več občudovalcev naših naravnih krasot, vse to v cilju, da se dvigne naše gospodarsko blaginjo. Toda kmalu se je pokazala potreba, da se v okviru naših prireditev pokaže

tudi naše kmetijsko gospodarstvo, ki je že na dokaj visoki stopnji ter kaže trajno stremljenje in voljo po napredku. Vedno sveže in živahno kulturno udejstvovanje našega naroda je pa narekovalo potrebo, da se naše propagandno delovanje, ki je prvotno zasledovalo predvsem gospodarske cilje, razširi tudi na narodno-kulturno polje. Zato smo se odločili prirediti vsako leto poleg pomladanskega vzorčnega velesejma tudi jesenske specialne razstave, ki naj kažejo napredek našega kmetijstva in naše narodne kulture in ki naj služijo zlasti tudi tujsko-prometni propagandi. Naša domovina je izredno bogata na naravnih krasotah. Naše tujsko-prometne in alpinske razstave naj pokažejo svetu, da naši kraji po lepoti in mikavnosti

ne zaostajajo za najlepšimi kraji v inozemstvu.

Na tej naši krasni zemlji pa živi tudi odlično ljudstvo, naš narod, ki slovi po svoji marljivosti in po svojem vztrajnem stremljenju po izobrazbi in napredku. Poleg teh prirojenih vrlin je treba našemu narodu le dobrega vodstva, dobre življenjske šole, lepih vzorov in vzpodbude in baš tem ciljem naj prvenstveno služijo naše jesenske prireditve.

Letošnja jesenska razstava, ki je naša 19. velesejmska prireditev, je posvečena predvsem našemu kmetijstvu. Zastopane so razne specialne panoge kmetijstva, tako vino, med, jaja, mleko in mlečni proizvodi, sočivje, kuni in perutnina. Naša živinoreja in konjereja bo prikazana v posebni razstavi montafonske goveje živine in plemenitih konj. Nadalje so prikazani kmetijski stroji in kmetijsko orodje.

Naši slovenski ženi je posvečena specialna razstava naših likovnih umetnikov. Pod geslom »Žena v slovenski umetnosti«. Naše žene same nam prikazujejo svoja hotenja na gospodinskem polju z razstavo »Domače ognjišče«.

Od kulturnega dela razstave je omeniti razstavo »Teden slovenske knjižice«, ki daje pregled plodnega dela na našem književnem polju v zadnjih 14 letih.

Nadaljnja zanimivost letošnje jesenske prireditve je jugoslovenska amaterska razstava umetniških fotografij.

V redu tujsko-prometnih razstav je prirejena alpinska razstava, ki naj vzbudi, odnosno poglobi ljubezen do naših pobočnih planin in do plemenitega alpinskega sporta.

V manjšem industrijsko-obrtnem oddelku razstave je zlasti prikazana naša pohištvena industrija, ki kaže navzven krasen prav lep napredek.

Jutri ob 9. dopoldne se odpravi pod pokroviteljstvom mestnega župana g. dr. Dinka Puča kongres narodnih noš.

Končno priredi v okviru »Ljubljane v jeseni« Kinološki savez dne 8. septembra razstavo cirkusnih psov.

Umetno je, da prireditev tako velikega obsega ne more biti delo posameznika, temveč je pod vzajemnega dela številnih sodelavcev, prvovrstnih strokovnjakov iz posameznih gospodarskih, kulturnih in ostalih strok, ki so zastopane na razstavi. Vsem, ki so z izredno marljivostjo, spretnostjo in poštvalnostjo pripomogli k stajnemu uspehu razstave, izrekam iskreno zahvalo ter se naadejam, da smemo tudi v bodoče računati z njihovo naklonjenostjo in podporo. Posebej se zahvaljujem našemu vrlenu novinarstvu, ki je tudi letos pokazalo vse razumevanje za gospodarsko in kulturno važnost naše prireditve.

Veleposlovana gospoda! Tudi letošnja prireditev se vrši pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja, ki že od početka naše ustanove z zanimanjem sledi našemu razvoju. Njegova naklonjenost nam je veli-

ka vzpodbuda za nadaljnje delo.

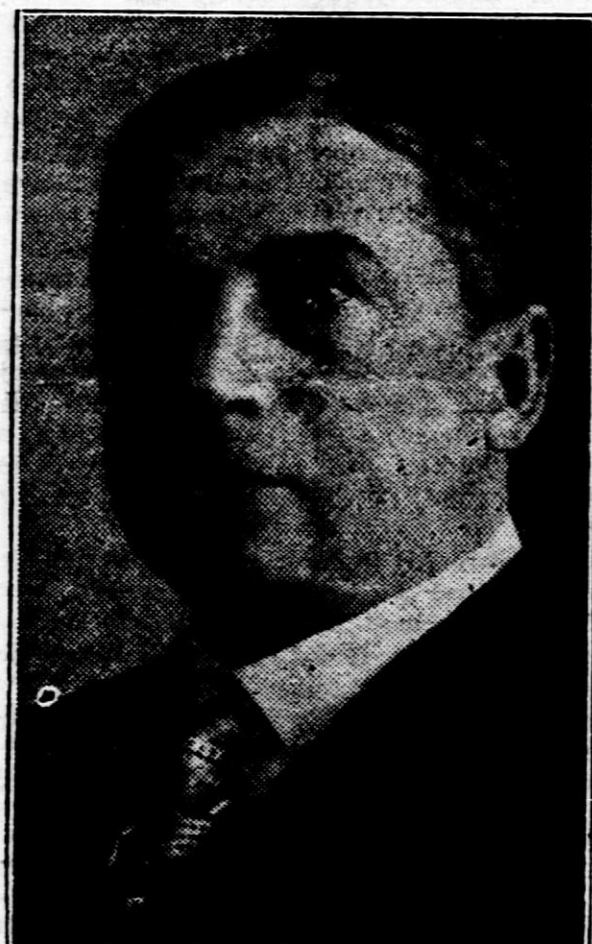
Pozivam vas, častita gospoda, da z menoj zaključite: Bog živi našega kralja Aleksandra!

Gospod minister! Prosim vas, da v imenu kraljevske vlade otvorite letošnjo jesensko prireditev ljubljanskega velesejma.

Govor ministra I. Mohoriča

Po predsednikovem govoru je izpregovoril častni predsednik našega velesejma, minister trgovine in industrije g. Ivan Mohorič. Izvajal je:

»Vašemu vabilu, da otvorim 19. prireditev ljubljanskega velesejma, ki ste jo zaznamovali pod imenom »Ljubljana v jeseni« ob sodelovanju stotine naših najboljših strokovnjakov, sem se odzval z velikim zadovoljstvom. Vaša prireditev združuje poslovni vzorčni velesejem s prijetno kulturno in gospodarsko razstavo, ki odpira posetniku vpogled v naše gospodarsko in kul-

turno delo in naš gospodarski in kulturni položaj, v razvoj naše produkcije, konkurenčnost naših izdelkov, domnost naših podjetnikov in spretnost naših rok. Ona obenem nam vsem služi kot biser našega dela, da se ob koncu sezone zadržimo za trenotek in pogledamo nazaj na pota, po katerih smo hodili in na uspehe, ki smo jih dosegli, ter se zamislimo, ali so bila ta pota prava in ali so doseženi uspehi dovoljni; na podlagi teh spoznanj si zahtevamo obenem smernice za bodoče delo, kar je zlasti v teh nestalnih in nesigurnih prilikah, ki jih preživljamo, še posebej potrebno.

Največji del vaše prireditve je posvečen gospodarskemu napredku našega kmetijskega stanu in kmetički produkciji, ki je in ostane osnova našega gospodarstva tudi v dravski banovini, kljub vsej njeni industrijskizaciji.

Prireditev ima pred vsem vzgojni pomen. Opozoriti mora široko javnost na problem komercializacije in industrijskizacije mnogih kmetijskih panog. I imajo zlasti v dravski banovini vse pogoje za razvoj in napredek. Mi vidimo, da je to pravilno, kajti naše sosedne, neprimerno bolj industrializirane države povečajo naš kmetijski ekonomski gospodarstvu in njegovemu napredku največjo težavo ter ga ščitijo na vse strani. Vidimo torej, da smo tudi mi v tem oziru na pravi poti.

Posebno priznanje bi želel izraziti upravi velesejma za njeno pospeševanje in prizadevanje za napredek tujskega prometa. Odkar preko velesejmskih paviljonov leto za leto spoznavamo mnoge že skoro pozabljene krasote naše ožje domovine, odkar v impozantnih številah vidimo razvoj raznih panog tujskega prometa, od takrat je tudi naša široka javnost začela razmišljati, koliko je še skrivne inicijative in možnosti udejstvovanja in kje je še možno ustvariti nove vire dohodkov. Lahko sočemo, da je imel ljubljanski velesejem skozi roko v svojih prireditvah, ki jih je v 12 letih svojega dela priredil. Uspešno mu je, da je zbral pod svojim okriljem na stotine poprej nepozanih marljivih in tihih delavcev in seznanil z njihovim ekonomnim, plemenitim in idealnim delom široko javnost. V tem je velika zasluga ljubljanskega velesejma in iskreno želja, da bi njegova naslednja pri-

reja na začetni poti tudi v bodoče in da bi še vsestransko poglobila svoje delo.

Pri vseh prireditvah velesejma se zrcali, da je slovenski del naše domovine prežet od volje in občutka po potrebi dela, konstruktivnega dela, udejstvovanja na vseh poljih gospodarske aktivnosti, da ga ves kritikizem in ves pesimizem, ki se pojavlja z leve in desne, ni uklonil, marveč da čvrsto vztraja preko vseh neprilik. Ta njegova vztrajnost in odpornost bo vodila do konč-

nihi uspehov in zmage. Srečen sem, da lahko čestitam velesejmski upravi k njenemu zaslužnemu delu in želim, da nadaljuje svoja prizadevanja v bodoče še uspešneje v korist naših lepih krajev in naše ljubljene domovine. S to željo v srcu proglašam, da je jesenski velesejem otvorjen.

Po ministrovem govoru je zaigrala vojaška godba državno himno potem so si pa gostje v spremstvu velesejmskega vodstva ogledali razstavo.

Kako so nam pripravljali...

Letošnja jesenska prireditev našega velesejma je kulturna v pravem pomenu besede

V mogočnem ritmu se je zopet zganila Ljubljana; po vročih poletnih mesecih je zaplalo v nji nenadoma potencirano življenje velikega mesta.

Če si stopil včeraj proti velesejmu po Gosposvetski cesti, se ti je zazdelo, da se zaznamovali pod imenom »Ljubljana v jeseni« ob sodelovanju stotine naših najboljših strokovnjakov, sem se odzval z velikim zadovoljstvom. Vaša prireditev združuje poslovni vzorčni velesejem s prijetno kulturno in gospodarsko razstavo, ki odpira posetniku vpogled v naše gospodarsko in kul-

turno delo in naš gospodarski in kulturni položaj, v razvoj naše produkcije, konkurenčnost naših izdelkov, domnost naših podjetnikov in spretnost naših rok. Ona obenem nam vsem služi kot biser našega dela, da se ob koncu sezone zadržimo za trenotek in pogledamo nazaj na pota, po katerih smo hodili in na uspehe, ki smo jih dosegli, ter se zamislimo, ali so bila ta pota prava in ali so doseženi uspehi dovoljni; na podlagi teh spoznanj si zahtevamo obenem smernice za bodoče delo, kar je zlasti v teh nestalnih in nesigurnih prilikah, ki jih preživljamo, še posebej potrebno.

Največji del vaše prireditve je posvečen gospodarskemu napredku našega kmetijskega stanu in kmetički produkciji, ki je in ostane osnova našega gospodarstva tudi v dravski banovini, kljub vsej njeni industrijskizaciji.

Prireditev ima pred vsem vzgojni pomen. Opozoriti mora široko javnost na problem komercializacije in industrijskizacije mnogih kmetijskih panog. I imajo zlasti v dravski banovini vse pogoje za razvoj in napredek. Mi vidimo, da je to pravilno, kajti naše sosedne, neprimerno bolj industrializirane države povečajo naš kmetijski ekonomski gospodarstvu in njegovemu napredku največjo težavo ter ga ščitijo na vse strani. Vidimo torej, da smo tudi mi v tem oziru na pravi poti.

Posebno priznanje bi želel izraziti upravi velesejma za njeno pospeševanje in prizadevanje za napredek tujskega prometa. Odkar preko velesejmskih paviljonov leto za leto spoznavamo mnoge že skoro pozabljene krasote naše ožje domovine, odkar v impozantnih številah vidimo razvoj raznih panog tujskega prometa, od takrat je tudi naša široka javnost začela razmišljati, koliko je še skrivne inicijative in možnosti udejstvovanja in kje je še možno ustvariti nove vire dohodkov. Lahko sočemo, da je imel ljubljanski velesejem skozi roko v svojih prireditvah, ki jih je v 12 letih svojega dela priredil. Uspešno mu je, da je zbral pod svojim okriljem na stotine poprej nepozanih marljivih in tihih delavcev in seznanil z njihovim ekonomnim, plemenitim in idealnim delom široko javnost. V tem je velika zasluga ljubljanskega velesejma in iskreno želja, da bi njegova naslednja pri-

reja na začetni poti tudi v bodoče in da bi še vsestransko poglobila svoje delo. Pri vseh prireditvah velesejma se zrcali, da je slovenski del naše domovine prežet od volje in občutka po potrebi dela, konstruktivnega dela, udejstvovanja na vseh poljih gospodarske aktivnosti, da ga ves kritikizem in ves pesimizem, ki se pojavlja z leve in desne, ni uklonil, marveč da čvrsto vztraja preko vseh neprilik. Ta njegova vztrajnost in odpornost bo vodila do konč-

nihi uspehov in zmage. Srečen sem, da lahko čestitam velesejmski upravi k njenemu zaslužnemu delu in želim, da nadaljuje svoja prizadevanja v bodoče še uspešneje v korist naših lepih krajev in naše ljubljene domovine. S to željo v srcu proglašam, da je jesenski velesejem otvorjen.

Po ministrovem govoru je zaigrala vojaška godba državno himno potem so si pa gostje v spremstvu velesejmskega vodstva ogledali razstavo.

prozačnim stvarjem, stopimo na umetniško razstavo. Da zaslužijo naši umetniki vse priznanje, tega so se zavedali tudi pri velesejmski upravi, saj so jim namenili res lep paviljon M, ki je obiskovalcu takoj na oči pri glavnem vходу in ki je tudi primerno prostoren. Tu tudi umetnosti ne moti ter njenega čistega učinka na naši preveč disonanca, kakršna bi bila, če bi bila n. pr. v neposredni bližini živalske razstave. No, umetniki pa tudi vedo ceniti to naklonjenost.

Na tej razstavi včeraj ni bilo hrupa, ne nervoznosti, kot v drugih paviljonih. Aranzjerji so se požurili. Aranzjer je pa prav za prav en sam, umetnik Olat Gluhobčnik. Da imajo umetniške razstave uspeh, je mnogo odvisno od njihove ureditve. Med sliko in sliko ne sme biti preveč velikega prepadu, saj vsaka slika govori drugače in ta jezik umetnik mora biti ubran. Naši najboljši umetniki vseh smeri proslavljajo na tej razstavi žensko, zato se razstave tudi imenuje »Žena v slovenski umetnosti«. Tako se ti kaže iz vsake umetnine, ki jih je 64, ženska, kakršna je gledal umetnik — nekateri so jo pokazali takorekoč v prezezu, čopič je bil secirni nož. Mnogi so slikali s srečno krvjo, poseben nadih očija tiste ženske glave, ljubezen stije med barvami. Ženska ima nešteto obrazov; noben pa ni pravi; kaj hočemo sfiga ostane sfiga, žena je dovolj demonska, da je demon in dovolj angelško lahko vidiš v posebnem vzdušju, da jo postaviš na najvišji pedestal. No, umetnik se pa ženski nedvomno najbolj približa, saj je njegovo poslanstvo, da gleda življenje globlje.

Da je razstava res na umetniški višini, dokazuje že to, da je bila žirija zelo stroga, saj je iz okrog 120 del izbranih le 64. Sodeluje pa 34 umetnikov. Aranzjer je s tankočutnim okusom uravnovesil umetnine med seboj. Nikjer ni motena uravnoteženost po značaju in tonu slik, vsaka koja ima nekaj svojega, vse skupaj je pa lepo zaokroženo in res prijetno učinkovito. Koje tudi niso prenatrpane ter se lahko uveljavljajo vsaka umetnina.

Zakaj bi ne stopili od umetnikov k našim vrlim gospodinjstvom, ki so tudi umetnice! Bogme, epikurska umetnost popolnoma ni ne zaostaja za drugimi umetnostmi, ne da bi hoteli s tem pokazati pomanjkanje srčne kulture. Ljubljana gre skozi železce, no, umetnost pa menda tudi. In naše gospodinjstvo so priredile takšno razstavo pod imenom »Domače ognjišče«, da smo na njo lahko vsi ponosni; to ni morda razstava loncev in kuhinje, temveč je prava znanstvena gospodinjstva razstava, naše gospodinjstvo niso le umetnice, temveč tudi znanstvenice.

Razstava zavzema velik paviljon K. Posetniki se pri ogledu razstav nikdar ne zavedajo, koliko dela tiči v teh razstavah. O poštvalnosti pa itak nihče ne govori. Morali bi vsklikati tudi, kako si znajo naše gospodinjke zasakati rokave, s kakšno vneto so delale včeraj naše poštvalne žene, ki se udeležujejo v kulturnem življenju. Če treba, znajo prijeti tudi za kladivo in sploh jim pri nobenem delu ne odrečejo roke. Posebej je treba naglasiti, da so razstavo priredile skoraj same žene brez pomoči moških. Podrobni načrt za razstavo je naredila gđ. inž. arh. Duša Santkova, ki je tudi vodila vse priprave. Posebno pozornost bo zbudil oddelk poljudno znanstvene razstave, na katerem se bodo gospodinjke nazorno poučile, kaj kupijo poseni in kaj drago. Živila so kemično analizirana. Ta razstava je delo ter ponos mlade inženjerke Abačičeve. Podobno je razstavljeno kurivo, tu je pa delala inženjerka N. Dolarjeva. Razstavljene so tudi zdravilne rastline, sodeloval je asistent botaničnega vrta gosp. Tomažič s farmacevtsko gđ. Rebecovo. Na razstavi se bodo gospodinjke prav lahko poučile z racionalnim gospodinjstvom, če le ne bodo zatiskale oči. Razstava je najboljša, živa knjiga, boljša od filma. Prikazano je gospodinjstvo v obratu, vidiš, kako se kuha na elektriko in plin, v enem delu je obenem predavalnica, poučš se kakšna mora biti moderna stanovanjska kuhinja in kakšna gospodinjstva itd. — kdo bi mogel vse naštet! Razstavljena je tudi kuhinjska posoda, razstavljena trčka F. Golob.

Že včeraj si odhajal z razstave presenečen ter ponosen na naše napredne gospodinjke; njihovo delo je izredno pomembno

slasti v gospodarskem pogledu, kar mora priznati vsak.

Eno najvidnejših mest stavbama

kmetijska razstava, na kateri si lahko videl mnogo že včeraj. Pridno so delali čebelarji in selenjadarji. V zadnjem delu paviljona so se pa že zložili z vinom; vinaka razstava se bo zdela nedvomno mnogim najlepša, se pravi najboljša. V drugi polovici paviljona G so pa vabili petelinji in impozantno razstavo rejcev malih živali, družstva »Živalice«.

O »živalicah« se je že mnogo govorilo, čeprav je še mlado društvo, in če si stopi na njeno razstavo že včeraj, si se lahko prepričal, da se ne govori zaman o tem agilnem društvu, ki ne obstaja niti še leto, a prireja že drugo razstavo.

Kaj bi naštevati to številno armado malih živali, saj jih ne moremo naštetih vseh! Da omenimo samo največje atrakcije: bobri — ali ste jih že kdaj videli? — fazani, opice, lisice, morski prašički, bele miši, golobi pismošne, papige, ptice pevke, ribice, najlepša perutnina, kuncji itd. Človek se ne more dovolj načuditi temu

pestrenemu živalskem svetu in temu, da »živalice« združuje toliko lju-

biteljev malih živali, ki imajo toliko raznovrstnih ljubkih živalic, kakršnih povprečen kmet niti ne posnema, pa tudi marsikateri kmet ne. O »živalicah« se bo še govorilo!

Še v druge paviljone bi morali pogledati. Toda N je bil sprat, fotomaterji so čarali razstavo za zaklenjenimi vrati. Državni osrednji zavod za šensko domačo obrt je dobil paviljon C, v katerem razstavlja sicer Urad za pospeševanje obrti ETOL. Ta zavod bi moral imeti stalen paviljon — ogledajte si njegovo razstavo in pritrudite boste. V paviljonu H, kjer razstavlja stalno živila, kosmetične izdelke, pisalne stroje, kuhinjsko, konfekcijske izdelke, gospodinjinske predmete itd., ni mnogo sprememb. Prav tako je ostal pri starem v paviljonu F, kjer je industrijski oddelek in razstava pohištva, v paviljonu E so pripravljali presenečenje posetnikom zopet misarji, pred paviljonom F in G bo pa živalska razstava.

Na veseličnem prostoru? Najmanj toliko zabave bo kot v cirkusu, sicer je pa tam tudi cirkus. In tudi v Tivoliju na veseličnem prostoru kar mrgoli atrakcij. Menda se pa zavedate, kaj pomeni v Ljubljani veselje! Kaj bi potem takem še govorili!

kov — seme, ki bo vsajeno, bo poglano iz tal, in bo imelo vse pogoje normalnega razvoja in za konsolidacijo razmer na vzgor.

Nando Šepan.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sobota, 3. septembra, katoličani: Serafina, Lepa; pravoslavni: 21. avgusta.

Jutri: Nedelja, 4. septembra, katoličani: Rozalija, Nedamni; pravoslavni: 22. avgusta.

DANESNJE PRIREDITVE

Kino Matice: Moja boš. (Willy Fritsch in Camilla Horn).

Kino Ideal: Dvojnik.

Ob pol 20. uri »Sleherneka, Kongresni trg«.

Teniski turnir ISSK Maribor: Ištija ob 16. pod Cerkovnim gradom.

Mednarodni lahkoletski miting Primorja. Igrišče Primorja. Začetek ob 15.

PRIREDITVE V NEDELJO

Kino Matice: Moja boš. (Willy Fritsch in Camilla Horn).

Kino Ideal: Dvojnik.

Ob pol 16. uri »Prodana nevesta« (Tivolij).

Opera: ob 20. uri: Mala Floramye. Gozdje G. Dubajic.

Obrtniški zbor ob 9. dopoldne v dvorani Okrožnega urada.

Razvite zastave Strejske družine ob 11. na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti.

Razvite družbene zastave »Slovec« ob 16. uri na Taboru.

Oncordija: Ištija, hazenska tekma za državno prvenstvo ob 17.30 na igrišču Ištija.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Dr. Piccoli, Dumaška cesta 6; Bakarič, Sv. Jakoba trg 9.

Najnovejši vzorce za damske plašče in vrsto modnih novitet si ogledajte v special. trgovini Novak na Kongresnem trgu. 467/n

Velikega sprejema kulturnega in humanitarnega društva »Slovec« se udeležijo drugi društvi tudi kolesarsko društvo »Sava« s okrašenimi kolesi pod vodstvom agilnega predsednika g. Batjela. Člani društva se zbirajo točno ob treh popoldne v Vgovi ulici.

Prometna nesreča

Ljubljana, 3. septembra.

Davi okrog pol 10. je nastalo na Vodniškem trgu silno razburjenje. Kakor blisk se je širila novica, da je tik pred Jugoslovansko knjigarno tramvaj podrl neko žensko in zato je vse drvelo tja. V hipu se je okrog tramvaja zbrala ogromna množica. Res je prišla pod tramvaj neka stara žena, bila je to 73-letna užitarica Lucija Erzenova, stanujoča v Kolezijski ulici št. 13. Zenica je menda preslišala signaliziranje voznika in je nič hudega slučaj hotela čez cesto. V tem hipu je zašla med dva kolesarja, eden se je zaletel vanjo in priletela je od strani pod tramvaj št. 6. Voznik Matka Zabukovec je naglo zavril voz in spustil tudi več lopat peska, tako da se mu je posrečilo tramvaj ustaviti na dva metra, čeprav je bil voz v hudem zaletu. Erzenova je obležala s precej hudimi poškodbami, izšlo ji je prednje zobe, imela je tudi precej razbit obraz.

Kolesar, ki je zakrivil nesrečo, se je naglo pobral in izginil kakor kavra. Več očitvecev nesreče je takoj odhitelo na reševalno postajo in že čez nekaj minut je reševalni avto ponorečeno prepeljal v bolnico. Kakor so izpovedale številne prič. voznika ne zadene nobena krivda. Deloma je starka nesreče sama kriva, največ pa brezobzirni kolesar.

Cene hmelja čvrste

Zalec, 3. septembra. Včerajšnji manever hmeljskih trgovcev o ustavitvi nakupovanja je prestala večina hmeljarjev odlično. Nekateri je pa le zmešalo, da so pričeli ponujati svoje blago. Tako na domačem trgu, kakor v Zatu in Nürnbergu, je položaj zelo trden pri rastlinskih cenah. Kdor ponuja odkoduje ne le sebe, temveč vse tovarise hmeljarje in pomaga tuje do večje dobička. Cene niso v naši hmeljski trgovini nič nazadovale in do danes plačujejo še vedno od 20-22 Din po kakovosti blaga. Nobenega povišja ni za vzemirjanja. Zato počakajte kupce doma in ne prodajajte izpod gornjih cen. Podrobno poročilo bo prinesla posebna izdaja »Slovenskega hmeljarja«, ki izide danes popoldne.

Velik potilčen proces v Albaniji

Tirana, 3. septembra. p. Proces proti eni skupini obtoženi nacionalistov se je pričel v Tirani davi ob 8. uri. Obtoženi le 34 prakov albanskega nacionalističnega pokreta, ki je nastal zaradi mirne proi italijanski imperialistični politiki na albanski tleh. Davi so prečitati zelo obsežno obtožnico, po kateri so obtoženi rovarjenja proti sedanjemu režimu in reči v državi. Proces bo trajal nekaj dni.

Kmet

Velike poplave na Angielskem

London, 3. septembra. V pokrajini Lancashire je prišlo zaradi velikih nalivov do katastrofalnih poplav. Vse ceste so neprehodne. Mnogo hiš se je porušilo. Tudi železniški promet je oviran. Škoda je velika.

Nesreča na praškem dirkališču

Praga, 3. septembra. Pri trenenjih na Masarykovem dirkališču sta se pripetili dve hudi nesreči. Dunajski vozač Mayer na Bugatski je zavosil v drevo ter se hudo poškodoval po vsem telesu. Prav tako je bil hudo ranjen njegov mehanik Weiss. Druga nesreča je se pripetila Italijanu Sieni na Alfa - Romeu, kateremu je vozilo ušlo s ceste, odkotilo tri obsestne kamele in se popolnoma razbilo. Sieni si je slomil levo nogo in pretrpel možgane.

Letošnje svetovno kolesarsko prvenstvo

Naše kolesarstvo je zastopal Drago Ivković, ki se je dobro odrezal

Te dni se vršijo v Rimu sledeča svetovna kolesarska prvenstva: 1. svetovno prvenstvo »stayerjev« (t. j. kolesarjev, vozečih za motornim vodstvom na večje razdalje); 2. svetovni prvenstvi profesionalov in amaterjev v hitrosti; 3. cestni svetovni prvenstvi profesionalov in amaterjev. Prva tri prvenstva se vrše na novozgrajenem lesenem dirkališču, dolgem 400 metrov, sledeči dve cestni svetovni prvenstvi pa na prosti. Ki polje iz Rima čez vzpon Roca di Pappa nazaj v Rim in je dolga 68.700 km. Profesionalni so jo morali prevoziti trikrat, amaterji pa dvakrat.

Izbirne dirke dirkačev za motornim vodstvom so se vršile minilo nedeljo in je bilo ob tej priliki izbranih za finale, ki naj bi bil naslednjega dne, šest najboljših konkurentov, in sicer: dva Francoza (Paillard in Lacquehay) dva Nemca (Sawall in Moeller) in dva Belgijca (Linart in Thollembeck). Pri finalu je teh šest dirkačev moralo prevoziti za motornim vodstvom celih 252 dirkaliških krogov, kar znaša 100 km, in si je ob tej priliki priboril svetovno prvenstvo v vztrajnosti za motornim vodstvom Francoz Paillard, prevozilski razdaljo 100 km v času 1:20.11, kar znaša 75 km na uro; 2. Sawall; 3. Moeller; 4. Thollembeck; 5. Lacquehay; 6. Linart.

Najzanimivejše je bilo seveda cestno svetovno prvenstvo, ki se je izvršilo v sredo, 31. m. m. Zastopanih je bilo 15 držav, katere vse so poslane na te prvenstvene dirke svoje najbolje vozače. Start je bil skupen za vsako skupino posebej, in sicer za profesionalne ob 10., za amaterje pa ob 11. uri. Tudi naš Koturški savez ni hotel od teh pomembnih dirk izostati in je poslal v veliko mednarodno borbo Dragutina Ivkovića (člana zagrebskega »Gradjankega«), znanega jugoslovanskega dirkača. Bili so sicer prijavljeni še sledeči štirje kolesarji (vsi seveda le za cestne amaterske dirke): Grjac, Banek, Davidović in Paulik, ki pa žal, niso prišli v Rim zaradi težkega finančnega stanja saveza. Tako je moral naš Ivković sam nastopiti

v mednarodnem kolesarskem boju, ki je bil zaradi hude vročine in izparevanja dušilne pare iz asfaltirane ceste zelo težaven. Prva polovica proge je naporna kajti posejana je z večjimi in manjšimi vzponi in se od 30. do 35. km pri Roca di Pappa končuje s ostro napetostjo, nakar gre druga polovica položno proti Rimu. Med profesionali, ki jih je startalo 21, se je na omenjeni strmini vršil pravcati boj posebno v tretjem krogu, kjer naskočita dvakratni svetovni prvak Binda in Bertoni vse ostale konkurente in prideta na cilj kar za pet minut pred tretjim. Bindu si tako pribori že v tretje cestno svetovno prvenstvo profesionalov v času 7:01.28 (t. j. 29.340 km na uro). 2. Bertoni (eno kolesno dolžino za prvim); 3. Frantz (Luksemburg); 4. Montero (Španija); 5. Guerra (Italija); 6. Valentyn (Holandija); Francoz Magne se je plasiral 17. Leduq pa je zaradi defektov odstopil.

Svetovno cestno kolesarsko prvenstvo amaterjev si je priboril Martano (Italija) v času 4:32.48 (30.219 km na uro); 2. Egli (Švica); 3. Choque (Francija); 4. Macchi (Italija); 5. Hein (Luksemburg); ti dirkači so prišli na cilj v sklenjeni skupini. Čez 5 minut pride kot 6. Lohmann (Nemčija); 7. Poffé (Belgija); 8. Weissmayer (Avstrija); 9. Sella (Italija); 10. Johnsonson (Švica); 11. Thor (Švica); 12. Scheller (Nemčija); 13. Ivković (Jugoslavija) 4:49.24. Ostali sledijo.

Kakor je videti, se je vrtil Ivković, čeprav osamljen, izmed 32 startajočih amaterjev raznih narodnosti prav dobro držal in bi se naša reprezentanca, ko bi bila kolikčak pomnožena, odrezala gotovo še bolje, kar se je pokazalo tudi na nedavni madžarski etapni vožnji amaterjev. Omeniti je še, da je naš bodoči mednarodni dirkač že takoj v začetku dirke imel smolo. Ko je velika skupina v vrtočljavi brzini prevozila komaj kaka dva kilometra od starta, je Ivković na kameniti cesti padel. Ni si pa napravil nič hudega, ampak se urno pobral in se spustil v lov za bežečo skupino.

Preprečen komunističen prevrat v Španiji

Komunisti so nameravali v nedeljo z napadi na javna poslopja, cerkve in samostane izzvati nered in se polastiti oblasti

Madrid, 3. septembra. Policijska direkcija objavlja uradni komunikate, da so preteklo nedeljo aretirani komunisti nameravali 4. septembra izvesti komunistični prevrat v vsej Španiji. Iz zaseženih dokumentov je razvidno, da so nameravali v nedeljo zjutraj izvršiti celo vrsto terorističnih napadov na javna poslopja in banke, zažgati cerkve in sa-

mostane ter se tako v splošni zmedbi polastiti oblasti. Policija pa je zaradi še pravčasno odkrila in aretirala vse voditelje. Preiskava se nadaljuje ter je pričakovati še senzacionalnih odkritij, tem bolj, ker je že sedaj ugotovljeno, da je bila zarota organizirana iz inozemstva, odkoder so prejeli zarniki tudi obilna finančna sredstva.

Odmev nemških oboroževalnih zahtev v Angliji in Ameriki

Povsod so nad nemškim postopanjem presenečeni in odklanjajo nemške oboroževalne namene

Berlin, 3. septembra. AA. Wolfv urad poroča: Ameriški listi poročajo, da bi vsaka nemška demarša, ki naj omogoči Nemčiji oborožitev, napravila v Ameriki najslabši vtis. Temu nasproti ugotavljajo nemški vladni krogi, da Nemčiji, kakor je to že navedel v svojih izjavah minister za narodno obrambo, ne gre za povečanje svoje oborožitve, marveč le za to, da bi smela dosežati svoje izdatke za narodno obrambo uporabiti na način, ki bi bolj koristil njeni varnosti, kakor pa je to mogoče na podlagi sedanje njene vojaške organizacije.

London, 3. septembra. g. Nemška zahteva za enakost oborožitve v angleških krogih ni prišla nepričakovano in zdi se, da so tamkaj po nastopu Papen-Schleicherjeve vlade že računali s takšnim korakom. »Manchester Guardian«, ki je v zelo dobrih odnosih z vodstvom zunanje urada, piše v uvodniku med drugim:

Razorožitvena konferenca je, 13. po podpisu versailleske pogodbe, zasedala 6 mesecev v Ženevi, a ni pokazala nobenega napredka. Nemčija zahteva sedaj enakopravnost v okvirju oborožitve. Na nemške želje se da odgovoriti na tri načine, in sicer: ali se jih lahko odobrava in bi v tem primeru nastalo mednarodno tekmovanje v oboroževanju, ali

se jih lahko odločno odkloni in bi se v tem primeru preplašeni sosedje še bolj oboroževali, ali pa se lahko Nemčiji odgovori, da se bo sedaj zares pričelo delati za razorožitev. Pred nekaj meseci je francoski vojni minister Paul Boncour predlagal, naj bi bili proti Nemčiji nekoliko bolj popustljivi, ker bi potem narodna gorečnost generala Schleicherja in Hitlerja ne dobivala poživljajočega ognja. S pomočjo angleške zunanje politike se je tudi v reparacijskem vprašanju postopalo slično. Z odločnostjo in preudarkom bi se dalo tudi v razorožitvenem vprašanju po tej poti priti do uspeha.

Poljska intervencija v Parizu

Pariz, 3. septembra. Poljski poslanik Chlabowsky je snoči posetil ministrskega predsednika Herriota ter ga opozoril na to, da Poljska vztraja na striktnem izvajanju mirovnih pogojev odklanja nemške oboroževalne zahteve ter da se bo uprta vsakemu poskusu novega oboroževanja. Franklin Bouillon je obvestil ministrskega predsednika, da bo na prvi prihodnji seji parlamenta interpeliral vlado ter zahteval temeljito izpremembo zunanje političnega kurza Francije, ker se je izkazalo, da je vsa zunanja politika od Locarna sem pogrešna. Napočil je zopet čas, ko bo treba uresničiti nacionalno unijo.

Važne naloge konference v Stresi

Izjava rumunskega trgovinskega ministra. -- Stališče Italije

Bukarešta, 2. septembra. Trgovinski minister Madgearu je podal novinarjem daljšo izjavo o konferenci v Stresi. Naglašal je, da je prva naloga te konference formalizirati finančne ukrepe, ki bi omogočili odstranitev sedanjih težkoč v medsebojnem trgovinskem prometu in omiljenje deviznih omejitev. Opozorjal je na potrebo, da sklene ta konferenca uvedbo preferenčnega sistema ter je izrazil nado, da bo dala konferenca mnogo praktičnih uspehov.

Rim, 3. septembra. AA. Giornale d'Italia smatra, da bo imela konferenca v Stresi težko nalogo. Konferenca bo morala premagati podobne ovire, kakor konferenca v Londonu ali v Lausanni. Poboljšanje gospodarskega položaja v podunavskih državah more nastopiti le kot posledica poboljšanja svetovnega gospodarstva. Cen agrarnih držav v Podunavju ni mogoče dvigniti, ker teh držav ni mogoče izločiti od ostalega sveta. Glede dolgov smatra list, da so bili po-

nekod najeti v taki obliki, da prekašajo finančna in gospodarska sredstva dotične države.

Za te dolgove bo treba najti primerne gospodarske podlage deloma pa bo kazalo, da jih upniki delno črtajo. Italija je v tem oziru pripravljena doprinesiti, kolikor bo v njeni moči.

List zaključuje s trditvijo, da je Nemčija bistveni element gospodarske enote, ki jo tvori srednja in vzhodna Evropa.

Komunistična »plesna« šola v Budimpešti

Budimpešta, 3. septembra. s. Politični oddelek policije je zopet pričel na sled komunističnemu pokretu. Policijski organi so zalotili v neki plesni šoli 60 oseb, ki so obiskovale tečaj za komunistične agitatorje. Vse obiskovalce so oddali na policijo in je bilo proti njim uvedeno postopanje.

Zboljšajmo položaj našega kmetovalca

Kaj je treba storiti, da dvignemo kmetijski stan iz težkega položaja

Trebnje, 3. septembra.

Najvidnejši činitelj in pa uspeh posameznika pri nas bodo pa vsekakor kmetke za druge, predvsem živinorejske karuže. Vsa stan je danes že organiziran v svojih stanovskih organizacijah ali kak. bi jih lahko imenovali zadrugah le kmetički stan, posebno pa na Dolenjskem ni organiziran, posebno mu manjka onih zadrug, od katerih lahko pričakuje največjih koristi. Že zadnjih smo ugotovili, da km. evalec v splošno, prav posebno pa še na Dolenjskem manjka cel niz pogojev za izboljšanje gospodarstva in za omiljenje trpke gospodarske miserie, v kateri se danes nahaja. Ugotovili smo, da pogrešamo prave kmetičke stanovske samostave, reklame, in pa potom zadrug dobre prodajne trga.

Dolenjska, ki je večinoma hribovita in gorata, je ugodna za živinorejo. To razvidimo tudi iz tega, ker je naša živila navzlic temu, da se z njo nepravilno ravna in goji, lepa in zadosti dobra. Ako bi posvetili potom živinorejskih zadrug ono pažnjo naši živinoreji, kakor jo posveča n. pr. Švica, potem lahko rečemo, da bi nam živinoreja donosala najmanj

tri do štirikrat toliko

kakor pa danes. Upoštevati moramo tudi dejstvo, da imamo pri nas le male kmetije in zaracionalno kmetijstvo še premalo strokovno izobraženega kmeta, ter da so nam zato zadrug posebno pa živinorejske zadrug še bolj potrebne. Pa tudi iz gmočnih ozirov živinoreje v tej obliki, kakor je danes ne more upesvati. Enemu kmetu si v lastni režiji nikakor ne izplača nabaviti dobrega in draga plemenjaka. Plemenjaki so pa prvi pogoj za izboljšanje živinoreje, ki bi kmetu lahko donosala precej dohodkov, če bi bila na pravi višini. In ker se taki plemenjaki posameznikom predragi, le tukaj poklicana živinorejska zadruga, ki naj si jih nabavi za svoje organizirane člane in, ki so potem skupna last vseh zadrugnikov. Za razvoj in uspevanje živinoreje je neobh. no potrebna tudi dobra paša. Treba je nmetnih gnojil za pašnike, treba je tega in onega, nasvetov itd. kar posameznik nikdar ne zmore. Tukaj je zopet zadruga, ki z nasvetom in z dobavami umetnih gnojil po znižanih cenah podpira svoje člane in tako postopoma na vseh poljih izboljšuje našo zapuščeno živinorejo. In prodaja živine s pomočjo zadrug. Tukaj se žele pokaže veliki pomen, ki ga imajo v tem pogledu ravno živinorejske zadrug. Kupci, posebno plemenske živine, dandanes kupujejo po večini, kjer že obstojajo živinorejske zadrug; blago le potom zadrug. Kmet, ki ni organiziran v zadrugi, ima možnost, da svojo živino proda le mesarju na sejmu, nikakor pa ne more prodati več svoje živine naprej za pleme. Povdarjam, da posebno kupci plemenske živine obračajo vso pozornost nakupa živine preko zadrug, katere lahko nudijo vse jamstvo za prodano živino. Za povzdi go živinoreje iz navedenega ni večjega uspeha, kakor ravno z ustanavljanjem živinorejskih zadrug. Živinorejske zadrug naj bi se ustanovljale povsod in ob vsaki priliki in kjer so dani pogoji za to. Merodajni činitelj naj bi potom javnih kmetijskih predavanj pokazali kmetu vse koristi od živinorejskih zadrug in naj bi se v vseh večjih krajih iste čim prej ustanovile. Občinski kmetički odbori in pa areški kmetički odbori obenem skupno s kmetičkimi nadaljevalnimi šolami naj bi zastavili vse svoj vpliv, da se naš kmet organizira v zadrugi. Seveda se takoj prvo leto ne bodo pokazali uspehi. Izboljšanje živinoreje napreduje, kjer je, šele v prvih potetkih, potasi, in ne smemo misliti, da zadruga ne koristi, ako uspehi niso takoj vidni prvo leto. Navadno traja po več let, predno je napredek viden in da pride do efekta. Pri živinorejskih zadrugah je treba

daljšega in neumornega dela ter potrpljenja

Sele po preteku desetletij se vidi, kako neprecenljive važnosti so naš živinorejske zadrug pri nas. Gotovo pa je eno, da kjer se živinorejska zadruga ustanovi, tam se prične boljše živinoreje takoj, kajti glavni namen take zadrug je, da v vsakem kraju spremeni, predvsem pa izboljša pasmo, ki uspeva; da nabavlja svojim članom molznice in da izločuje slabe živali za plem. To bi bilo v kratkem o živinorejskih zadrugah, ki so tako velikega pomena za naše dolenjsko gospodarstvo in ki bodo nedvomno tudi postopoma omilile krizo dolenjske živinoreje in gospodarstva sploh.

Tako se je pri nas na pobudo župana občine Velika Loka g. Aloj. Sajeta osnovala na Veliki Loki pri Trebnjem živinorejska zadruga za temeniško dolino. Veliko zanimanje se je pokazalo že takoj ob ustanovnem občnem zboru in je dotok članov

tako močan, da bo zadruga z uspehom lahko pričela z delovanjem. Priporočamo vsem kmetovalcem naše ožje Dolenjske, da se nemudoma prijavijo kot redni člani te zadrug, saj bo naša živinoreja s tem mnogo pridobila. Vsa, komur je napredek živinoreje res pri srcu, bo pristopil k zadrugi na Veliki Loki, saj ima ta zadruga namen dvigniti našo dolenjsko živinorejo in s tem dvigniti obenem tudi naše dolenjsko gospodarstvo vobče. Vedimo, da bomo le z umno živinorejo izboljšali mižerijo našega dolenjskega gospodarstva.

Strokovna izobrazba je

življenjski pogoj vseh stanov,

tako tudi kmetičkega. Le strokovno izobražen kmet bo mogel uspešno gospodariti, ko bo znal uporabiti in izkoristiti vsa moderna sredstva za napredek kmetičkega gospodarstva in končno le on bo mogel izdržati boj za obstanek in omiliti postopoma hudo gospodarsko krizo, ki tira danes posebno kmeta na rob gospodarskega propada. Na Dolenjskem imamo približno 90% kmetičkega življa in je torej kmetijstvo glavna panoga vsega našega gospodarstva, kateremu je potreba posvetiti vso pažnjo. Imamo kmetijsko šolo na Grmu pri Novem mestu ter gospodinjstvo šolo na Mali Loki pri Trebnjem. Ali je to za Dolenjsko dovolj? Kaj naj porečemo v primeri s kmetičkim šolstvom na Pruskem? Ali se to stanje sploh da primerjati? In če pišejo nemški pisatelji, da je še vedno premalo storjenega za kmetičko izobrazbo, moremo pri nas z mmo vestjo napisati, da je v naši obliki vse kmetičko šolstvo nalik kapljici, ki pada v morje. Zato parola: vsaka osnovna šola naj bo pričetek kmetičko nadaljevalnih šol ali pa na vsaki osnovni šoli naj se s prihodnjim šolskim letom uvede tudi kmetijsko nadaljevalno šolstvo in tečaj, ustanavljajo naj se pa tudi kmetičke šole, kakor je n. pr. šola na Grmu pri Novem mestu.

Tako stopa že tretje leto v našo dolenjsko javnost

kmetičko nadaljevalna šola v Trebnjem, ki se je pod vodstvom učitelja g. Marjana Tratarja vzorno uveljavila. Letos bo odprtjen v Trebnjem tretji letnik, istočasno pa bo vpisovanje gojencev v prvi letnik. Kmetički nadaljevalni šoli v Trebnjem želimo ob pričetku šolskega leta čim več uspehov, kmetičkim fantom pa, posejajte šolo v svojo lastno korist in tako tudi v korist naše skupnosti na delu za gospodarsko zboljšanje prilik na Dolenjskem.

Mnogo se čuje, še več pa piše in govori o problemu kmetičkih dolgov in razdolžitvi kmeta. Kmetu je treba za vsako ceno pomagati, toda žrtve za to se morajo pravično razdeliti. V petek je razpravljala v trgovinskem ministrstvu o tem važna konferenca vseh gospodarskih institucij v državi in skoro bomo čuli o zaključkih tega dela, od katerega pričakujemo važnih ukrepov in še boljkih sadov. Stiska, ki je zalela naše narodno gospodarstvo, je obupna, katastrofa preti mnogim. Velike prezadolžitve posameznih kmetovalcev nam kažejo vse posledice, ki lahko nastanejo, ako se to vprašanje ne reši pravično in ugodno v vseh oblikah in v vseh panogah našega javnega življenja. Vsi dobro vemo, da je

naša država izključno agrarna država

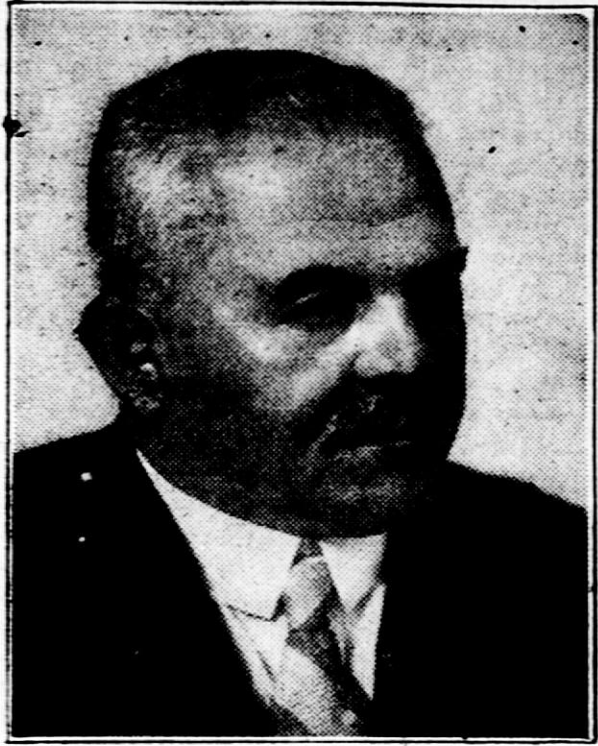
in da nepopolne gospodarske razmere na kmetih avtomatično vplivajo na gospodarske razmere v mestih in trgih. Zato je tudi temu delu našega prebivalstva mnogo do tega, da je življenjski standard kmeta povoljen in zadovoljiv in od rešitve problema razdolžitve kmetičkih dolgov zavisi mnogo. Ako bo to vprašanje rešeno in izvedeno za našega kmeta povoljno, smejjo pričakovati koristi in zboljšanja svojega položaja tudi drugi stanovni in obratno, od neugodne rešitve pričakujemo poslabšanje razmer tudi drugod. Nikdar več pa ne sme naše gospodarstvo v tak položaj, kakor je danes. Nujno potrebno je, da k normalizaciji našega narodnega gospodarstva pričnemo od zdolaj navzgor, t. j. od fundamente, da damo našemu kmetu za bodoče gospodarstvo dobro in trdno podlago zdraviljenja razmer s tem, da ga, kakor smo navedli, gospodarsko in življenjsko dvignemo, duhovno prekrasimo, gospodarstvo osamosvojimo, strokovno izobražimo ter ga končno organiziramo v posnetih kmetičkih zadrugah in mu damo z navedenimi dejstvi možnost gospodarske okrepitve postopoma v vseh potetkih že v osnovi — kajti le tedaj bo ozdravljenje uspešno in trajno za ves, tudi za drugi od kmeta zavisti živelj — vse druge rešitve so momentalne in navidezne, ki se pa tem občutnejše zajedo v druge veje našega gospodarstva. Današnji položaj sicer res zahteva takojšnjo in nujnih ukrepov, na drugi strani se pa mora pričeti z normalizacijo razmer v osnovah, kjer se bo efekt pokazal šele v bodoče, vendar pa bo to ozdravljenje zgrajeno trdno in ustvarjeno na zdravilni podlagi brez umetnih — zaslinih pripomoč-

Pomemben praznik društva „Soča“

Dvojni jubilej in svečano razvitje društvenega prapora

Ljubljana, 3. septembra.

Malo imamo Slovenci društev, ki bi delovala s toliko energijo, vstrajnostjo in ljubeznijo do napredka, kakor naša »Soča«. Zato se tudi o malokaterem društvu toliko govori, saj sodeluje »Soča« povsod in po-

Predsednik »Soče«, ljubljanski župan dr. D. Puc

magi kjerkoli je njena pomoč potrebna in kjer gre za dobro stvar. Danes in jutri praznuje »Soča« jubilej svojega 12-letnega obstoja, obenem pa jubilej 12-letnega predsedovanja popularnega ljubljanskega župana g. dr. Dinke Puca, ki »Soča« tako uspešno vodi, da je lahko društvo po pravi pomenu na svojem predstojništvu. Ob dvojnem jubileju razvije »Soča« svoj društveni prapor in s tem doseže njen pomemben praznik svoj višek.

Kumica ga. Mira Znidarčičeva

Ta dogodek je zelo važen v slovenski zgodovini, polna krivic in ponižanj.

Proslava društva »Soča« v Ljubljani je vseslovenska, ker društvo »Soča« je organizacija, ki sodeluje in je vedno sodelovala v vsem kulturnem, gospodarskem in socialnem jugoslovenskem javnem življenju in ki je raztegnila svoje delovanje na vse Slovence brez razlike zgodovinskih mej in strank. Znamoviti ima pri svojem delovanju veliko uspehov, kakor malokatera društva v Jugoslaviji. Je to tudi najstarejše emigrantsko društvo v Jugoslaviji, ki je organiziralo primorske rojake v novi domovini, rojake, ki so pod pritiskom narodnih, gospodarskih in političnih razmer v Italiji morali zapustiti svojo domačo grudo, svoje imetje in svoj trud.

Društvo »Soča« se je postavilo z vsem svojim delom na domača tla in sodeluje pozitivno pri ureditvi naših kulturnih zadev z domačim prebivalstvom in se ni nikdar posvajalo na izključno emigrantsko stališče. Ni smelo žalovati nad našimi neretnostmi in jokati nad storjenimi krivicami, temveč moralo je pozitivno delo-

ko Puc in ustanovitelj društva Franc Puc oba ljubljancina, ki sta valjubila primorske rojake, ker sta jih spoznala z dolgoletnim bivanjem v njihovi sredi.

Na socialnem polju je društvo »Soča« pomagalo v Ljubljani in bližnji okolici, kakor malo katero drugo humanitarno društvo v Ljubljani. Od svojega obstoja dalje in posebno pa v teh zadnjih letih gospodarske krize, je društvo razdelilo med svoje rojake lepe tisočake. Ta denar je nabralo s članarini svojih številnih članov in s svojimi prireditvami. Na kulturnem polju pa je društvo delovalo z organizacijo potpuno znanstvenih predavanj, katerih je priredilo od svoje ustanovitve dalje 184 o najrazličnejših predmetih iz gospodarstva, socialne, narodne, zgodovinske, tehnične in medicinske vede. Predavali so po pretežni večini vedno strokovnjaki in predavanja so bila zelo dobro obiskana, nekatera prenapolnjena. Preda-

vanja niso bila samo omejena na člane, temveč pristopna tudi nečlanom, ki so se jih tudi v resnici zelo radi udeleževali.

Sploh se je brigalo društvo »Soča« za vsa aktualna jugoslovenska vprašanja in sodelovalo pri našem napredku.

Zato je proslava »Soče« veseloslovska in jugoslovska. Prav je, da si če društvo po 12 letih svojega obstoja omisli svojo društveno zastavo, ki je umetniško delo prof. Saše Šantla. Kumovala bo gospa Mira Znidarčičeva, soproga sreskega načelnika ljubljanske okolice, ki je znana primorska rojkinja in narodna delavka. Okrog tega simbola se bodo primorski rojaki v bodoče še rajši zbirali, ker bo ta zastava simbol naših upov in nad v bodočnosti ter znak agilnega društvenega delovanja. Kakor spominja vojak svojo zastavo na bojnem polju in jo čuva, kakor svoj najdražji talisman, tako bodo čuvali »Sočanci« svoj lep prapor, dokler se ne uresniči njihova in naše želje. V tem nam pomozite bog!

Vabimo vse Jugoslovane, da se udeležijo te proslave v čim večjem številu, da podpremo to podporo vredno društvo in da mu izkážemo s tem svoje simpatije. »Soča« pa k njenemu pomembnemu prazniku naše najiskrenejše čestitke z željo, da bi bilo njeno delovanje tudi v bodoče tako vsestransko in plodno.

Smučarski dom s kopališčem

Smučarski dom v Slatni je dobil zdaj še majhno kopališče

Rateče, 3. septembra.

Words se bo komu zdelo čudno, da pišemo zdaj o kopalni sezoni, ko je skoraj že pri kraju. Ne gre pa toliko za kopalno sezono kot za napravo, ki je bila zgrajena v ta namen in ki je nikakor ne kaže prezreti. V Ratecih, idilski dolini Planice na Slatni je namreč SK Ilirija poleg svojega pomembnega smučarskega doma zgradila prav lično kopališče, ki je bilo nekako pred tremi tedni brez posebnih ceremonij

no preurejen, prej lesene stene so ometane, lepa skupna jedilnica pa napravlja zdaj še prijaznejši vtis. V sobah so umivalniki s toplo in mrzlo vodo in če pojde vse po sreči, dobij dom letos tudi elektriko.

Prostor okrog doma je bil zravnčan, na desni strani so napravili nekakšno teraso, na levi udoben dohod, v ozadju za domom so pa zgradili majhno kopališče v obsegu 10x4 metre, kakor ga vidimo na sliki. Poleg kopališča je zgrajeno solnčališče,

in vednosti javnosti otvoreno.

Ko je Ilirija lani začela graditi dom in čim je bil dograjen, je začel odbor takoj razmišljati, da - li bi ne kazalo dom odpreti tudi poleti in privabiti v romantično dolino letoviščarje. Ideja je bila simpatično sprejeta in ko je bil konec smučarske sezone, ki je letos v Planici trajala prav do srede aprila, so preuredili dom, obenem je pa neumorni pionir našega sporta g. inž. Bloudek napravil načrte za majhno kopališče, ki naj bo priključeno domu.

V domu so torej začeli z adaptacijami in ga zunaj in znotraj tako predrugačili, da ga komaj spoznaš. Znotraj so preuredili skupna zborna ležišča v sobe. Praksa je namreč pokazala, da je pozimi preveč skupnih ležišč in premalo sob. Zato so žrtvovali potrebi zgornja ležišča, tako da ima dom zdaj 16 sob. Znotraj je dom kras-

pod solnčališčem sta pa dve samostojni garaži za avtomobile. Tudi na deo je mislil inž. Bloudek. Za otročičke je zgradil poleg glavnega bazena majhen smučarski bazenček.

Novo preurejeni smučarski dom s kopališčem, v katerega je Ilirija investirala že nad 700.000 Din, je tudi poleti privabil mnogo izletnikov, zlasti pa letoviščarjev iz južnih krajev države, ki kar ne morejo preživeti njega udobnosti, lepote, romantične okolice, mikavnih izletov in prijaznih vaščanov v Ratecih. Dom bo oskrbovan vse leto, tudi zdaj na jesen. V posezji so cene znatno nižane in bo veljala celodnevna oskrba s prenočitveno vred 45 dinarjev. Kdor ima zdaj jeseni dopust, ga lahko pač najlepše preživi v tem idilskem letovišču.

Impozanten uvod v strelske svečanosti

Davi je Ljubljana navdušeno sprejela 500 šumadijcev

Ljubljana, 3. septembra.

Današnji dan je bil oficijelen uvod v velike svečanosti strelskih družin iz vseh krajev države, ki prihajajo v Ljubljano, da v viteškem tekmovanju pokažejo svoje moči in pokažejo svoje snanje. Že na predvečer slavnostnih dni se je Ljubljana okrasila kakor nevesta, s vseh hiš so zaplapolale državne trobojnice, mnogi hišni posestniki in tudi zasebniki so okusao okrasiti svoja okna s svetlimi in zelenimi. Svoji je bil grad lepo razsvetljen, naravnost impozanten je bil pa pogled na nebotičnik, čigar vrh je bil ves v električnih žarnicah, na vseh štirih straneh so ga pa od smad razsvetljevali žarometi. Že včeraj je bilo v Ljubljani opažati silko velemejstnega vrveža, ki se je stopnjevalo od ure do ure in proti večeru doseglo svoj višek.

Davi je na vsakodaj posiljalo solnce in dobili smo najlepši jesenski dan. Za 8. uro je bil napovedan prihod strelskih družin iz Šumadije in že zgodaj so se začeli na kolodvoru zbirati predstavniki oblasti, sprejemni sinov krčne šumadije so pa prihajale tudi množice zavednih ljubljancev.

Z beograjskim brzovlakom ob 8.10 sta se v Ljubljano pripeljala glavni tajnik saveza strelskih družin Jugoslavije g. Srečković in blaginjak Jovanović, ki sta prinesla s seboj prapor, ki ga je poklonil Nj. Vel. kralj Aleksander, in pa stališ potkal, tudi darilo Nj. Vel. kralja. Oboje bo danes razstavljeno v izločki Zvezne knjižarne in

Šelenburgovi ulici.

Z drugim vlakom, ki je imel nekoliko zamude, se je pripeljal 500 šumadijcev, ki se udeležijo strelskih slavnosti. Na kolodvoru so se zbrali predstavniki ljubljanske občine, predstavniki ljubljanske občine edince saveza strelskih družin a predsednikom polkovnikom Novakovićem na čelu, dalje odborniki g. Sterlekar, Lipovec, Roč, Obradović in drugi. Mestno občino je zastopal magistratni svetnik g. Šebenik. Na peronu je bila zbrana vojaška godba 40. pp., pred peronom pa železničarska godba »Sluge«. Kolodvor sam je ves v zastavicah in zelenju.

Vlak s šumadijci je privozil ob 8.45 na postajo ob viharnem valikanju občinstva, ki je klicalo: »Živeli šumadijci! Živeli bratje iz šumadije!« Železničarska godba je zaigrala bosansko koračnico, vojaška pa triglavsko koračnico.

Ko se je vlak ustavil in ko so šumadijci izstopili ter se zbrali na prostoru poleg perona, jim je najprej v imenu ljubljanske strelske družine izrekil prijazno dobrodoščilo polkovnik Novaković, želeč, da bi se v beli Ljubljani čim bolj počutili. Nato jim je pozdravil tudi v imenu ljubljanske družine g. Sterlekar z željo, da bi ponesli iz Ljubljane najlepše vtise, tako kakor so jih Slovenci, ko so bili v šumadiji. Iz vesega arca jim je želeč obilo uspeha. V imenu mestne občine se je pridružil z dobrodoščilo magistratni svetnik g. Šebenik, v imenu »Soče« je pa ajev podpredsednik g. prof. Bačič pozdravil

PRIDE!

PRIDE!

Najjačje filmsko dela sedanjosti!

„Temnica“

Premiera v ponedeljek!

Film divje napetih prizorov oborožene revolte v ameriški kaznilnici

Borba za zidovi kaznilnice! — S tanki na upornike!

goste v srbohrvaščini.

Za iskrene pozdrave in izredno topel spjem se je zahvalil vodja šumadijskih strelcev polkovnik Petrović, ki je dejal: »Bvo nas! Prišli smo v Slovenijo, v katero smo že davno želeli priti. Zdaj se nam je želja izpolnila, 500 šumadijcev prihaja k vam, da vas objamemo in vam bratski stisnemo roko. Niso vsi mogli z nami, toda lahko vam rečem, da prihajam tudi pozdrave vseh onih bratov in sester, ki so ostali doma. V imenu šumadijcev se vam toplo zahvaljujem za sprejem, želeč, da bi se tukaj počutili tako, kakor se boste vi, kadar pridete k nam. Naša naloga je, čuvati edinstvo države in braniti kralja in domovino. Naj živi Nj. Vel. kralj Aleksander!«

Besedam junaškega polkovnika je sledilo navdušeno pritrdjevanje, iz tisočih grli je zorič klic: »Živel kralj Aleksander!«, železničarska godba je pa zaigrala himno »Bože pravde«.

Po kratkem oficijelnem sprejemu se je z vojaško godbo na čelu izpred kolodvora formalno imponenten sprevod. Bil je res lep pogled na stasite junake plodne šumadije, ki so prišli večinoma v svojih narodnih nošah. V povoriki sta nosila dva zastavna marša šumadijska dva prapora, tretjega so nosili člani ljubljanske edince. Sprevod je krenil med živahnimi pozdravljanjem in vzklíkanjem občinstva po Miklošičevi cesti, Tavčarjevi ulici, Dunajski cesti, Prešernovi ulici čez franciškanški most po Stritarjevi ulici na Mestni trg, odtod pa na Prule, kjer so šumadijce nastanili v tamošnji meščanski šoli.

Drevi ob 20. se vrši v Zvezdi seja centralnega odbora saveza strelskih družin Jugoslavije skupno z odborom ljubljanskega okrožja. Na seji bodo proučili vse podrobnosti jutrišnjega sporeda ter tekmovalna sama.

Češkoslovaški poslanik v Ljubljani

Ljubljana, 3. septembra.

Davi ob 8.10 se je pripeljal z beograjskim brzovlakom v Ljubljano češkoslovaški poslanik v Beogradu g. dr. Robert Flieger. Ko je vlak privozil na postajo, je g. poslanik takoj izstopil iz vagona. Na peronu so bili zbrani odlični predstavniki oblasti in korporacij.

Med drugimi so bili navzoči češkoslovaški podkonzul g. Cihelka, zastopnik mestne občine dr. Brilej, zastopnik Češke Obce g. Čermak, podpredsednik društva »Soča« prof. Bačič, za JČ ligo dr. Stare in urednik g. Borke itd. G. poslanika je najprej toplo pozdravil podkonzul g. Cihelka, potem pa v imenu JČ lige dr. Stare in dr. Brilej v imenu mestne občine. V spremstvu predstavnikov naše javnosti je odšel g. poslanik s kolodvora v mesto.

Jutri se odpelje g. poslanik v Zagreb, ki ga poseti službeno. To bo prvi njegov oficijelni poset Zagrebu. V ponedeljek poseti bana dr. Perovića, nadškofa dr. Bauerja, komandanta armije generala Matića, župana dr. Krbeka in druge odlične predstavnike javnosti. Jutri pri prihodu v Zagreb bo imel g. poslanik v hotelu »Esplanade« obed s predstavniki zagrebskega tiska, popoldne pa poseti zagrebski velesojem, od koder se odpelje na Mirogoj, da počasti spomin legionarja Kmoška, ki je bil med vojno v Zagrebu ustrelen. V Beograd se vrne g. poslanik v ponedeljek zvečer.

Sport

— SK Ilirija (sabljaška sekcija) name-rava v bodoči seziji pri zadostnem številu prijav ustanoviti nove začetniške tečaje v floretovanju in sabljanju za dame in gospe. Začetek vezbanja konec septembra t. l. Razpored se določi sporazumno. Prijave je vposlali na tajnika g. Marija Kodriča, Poštni predal 376, Šelenburgova 7, II. nad. (Royal Exchange), kjer se do-be vse informacije. — Načelstvo.

— V jutrišnjem sportnem programu je najvažnejši dogodek hazenski drž. prvenstvena tekma Ilirija : Concordia (Zagreb), ki se vrši ob 17.30 na prostoru Ilirije. Predmet iga ob 16.30 II. hazenska družina Ilirije z hazenščicami SK Bratstva z Jesenic za podvezniški pokal — Večjih nogometnih tekem jutri ni. Nogometaši SK Bratstva z Jesenic igrajo ob 15. pred hazenškima tekama prijateljsko tekmo s kombiniranim moštvom Ilirije. Na igrišču Hermeza odigrata Hennes in Jadran ob 17. prijateljsko tekmo. Na igrišču Ilirije se odigrata jutri dve juniorski tekmi za pokal SK Ilirije, in sicer ob 8. Jadran : Morava, ob 9.15 Hennes : Ilirija I.

Kongres narodnih noš v Ljubljani

Ljubljana, 3. septembra

Zbiranje narodnih noš pred službo božjo na Kongresnem trgu dne 4. t. m. je ob 8. uri po naslednjem sporedu: Jezdec i v zvozi se zbirajo v Gosposki ulici. Narodne noše se zbirajo pred univerzo, pred Matice in ob južnem delu Zvezde. Pevci ob 8. uri 30 min. pred odrom glavnega vhoda munske cerkve. Člani kulturnega in humanitarnega društva »Soča« v kolikor niso v narodnih nošah, se zbirajo na notranji strani trgovine Novak. Godbe pri meteorološki hiški v Zvezdi. Avtomobilski parkirajo v Namski ulici. Častni gostje z vabil na odru »Sternika« ob obeh straneh oltarja (za dame so rezervirani stoli). Zdravniške rešilne postaje bodo nastanjene: I. pred univerzo, II. na magistratu, III. na velesejmu.

Sporod slovesnosti na Kongresnem trgu 4. septembra je naslednji: Pred službo božjo slavnostna fanfara raz balkona univerze. Pričetek službe božje oznanijo trije topovski strelci na Gradu. Konec službe božje ob 9. uri 30 min. Fanfara pred slavnostnimi govori. Govor pokrovitelja kongresa župana ljubljanskega g. dr. Dinke Puca, govornik predsednika kongresa senatorja g. dr. Valentina Rožiča. Nato defilé narodnih noš mimo tribune. Sprevod krene ob 10. uri po naslednjih cestah, trgih in ulicah: Vegova, Emonska, Čopova, Sv. Jakoba trg, Stari in Mestni trg, Stritarjeva, Tromostje, Marijin trg, Miklošičeva, Tavčarjeva, Dunajska, Gosposvetska, na velesejem.

Ocenjevanje narodnih noš, posameznih in skupnih, bo ob 11. uri pred paviljonom »K« na velesejmu. Mestna občina bo naknadno izdala krasne diplome za prvo, drugo in tretje nagrade, ki bodo nagrajenecem gotovo lep in dragocen spomin naše prve manifestacije velikega sloga.

Zborovanje zastopnikov organizacij in poverjenikov iz raznih krajev narodnih noš v svrhu organizacije zveze društev za ocvanje narodnih noš bo v nedeljo ob 11.30 v razvalitjski pisarni na velesejmu. To zborovanje bo imelo velevažen namen za osonvanje zveze za čim širšo propagando ocvanja narodnih noš ter bo nekak temeljni kamen za poznejšo grandiozno vseslovensko organizacijo za ocvanje narodnih noš. Vabilenci, ki prejmejo pravočasno vabila, naj se izločijo tega velevažnega zborovanja zanesljivo udeležijo.

Budnica ob 6. v nedeljo dne 4. t. m. se bo pomikala po naslednjih trgih, cestah in ulicah: Zvezda, Kongresni trg, Gosposka ulica, Turjaški trg, Breg, Sv. Jakoba most, Sv. Jakoba trg, Stari in Mestni trg, Poljska cesta, Sv. Petra most, škofja ulica, Sv. Petra cesta, Marijin trg, Wolfova ulica, ob vrtu Zvezde, Šelenburgova ulica, Prešernova ulica, Miklošičeva cesta, Dalmatinova ulica, Dunajska cesta, Aleksandrova cesta, Narodni dom, razhod.

Častni gostje na tribuni v nedeljo 4. t. m. ob 9. uri na Kongresnem trgu se tem potom najvišje obveščajo, da je obleka pri službi božji svečana.

Za vse svečanosti kongresa narodnih noš se ne bo zahtevalo nikake vstopnine, pač pa se bo pobiral ob vzhodu na Kongresni trg v nedeljo ob 8. ure dalje ter na velesejmu med revijo narodnih noš kongresni dinar ki naj ga občinstvo ne odhaja.

Jezdec pri sprevodu narodnih noš naj oskrbe konje sami. Narodne noše imajo v nedeljo 4. t. m. ves dan prost vstop na velesejem. Legitimacije narodnih noš se žigosajo na velesejmu v kongresni pisarni v nedeljo od 11. ure do 7. ure zvečer.

Narodne noše se vjdno naprošajo, da se v čim večjem številu udeležijo povorke ob 3. uri iz Kongresnega trga na Tabor, in da prisostvujejo slavnostnemu razvitju prapora kulturnega in humanitarnega društva »Soča«.

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Vesela zakonska komedija

Moja boš!

Willy Fritsch
Camilla Horn
Ralph Artur Roberts

Danes prvi UFTN zvočni tednik!

Predstave danes ob 4., 8. in 10. zvečer — jutri (v nedeljo) ob 3., 5., 8. in 10. zvečer

Kdo je gospodar.

»Kdo pa je pri vas doma prav za prav gospodar?«

»Moja žena komandira seveda otrokom, služkinji, psu, mački in kanarčku, z ribicami pa lahko počnem jaz, kar hočem.«

PRIDE! PRIDE! Grandiozno filmsko delo velempetne vsebine. V njem nastopajo

HEINRICH GEORGE

Gustav Diessl

EGON V. JORDAN, DITA PARLO

Temnica

Premiera v ponedeljek!

Dnevne vesti

— Izpremembe v državni službi. Imenovan je za banovinskega uradnika pri pravniku pri javni ženski bolnici v Novem mestu zdravnik volonter v državni bolnici za ženske bolezni v Ljubljani dr. Ludvik Kozuh. Po službeni potrebi je premeščen služitelj pri sreskem načelnstvu v Kočevju Andrej Pelikan h banski upravi v Ljubljano; upokojen je upravni pisarniški uradnik pri sreskem načelnstvu v Ljubljani Andrej Slavinec.

— Izpremembe v banovinski službi. Imenovana sta za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Strigova s sedežem v Strigovi praktični zdravnik istotam dr. Bernard Jirku, za banovinskega uradnika pripravnika pri banski upravi v Ljubljani gradbeni tehnik Ivan Jamšek; premeščena je bila na lastno prošnjo ekonomska uradnica Zora Koštr-Bajlec iz splošne bolnice v Mariboru v javno bolnico v Murski Soboti.

— Pred kongresom Zveze mest. Namestnik predsednika Zveze mest podpredsednik beograjske občine Dobra Bogdanović je dal novinarjem kratko izjavo o vprašanjih, ki bo o njih razpravljali prvi kongres Zveze mest v Skoplju. Dejal je, da dela Zveze za zdaj največ na formuliranju svojega stališča glede posrednih določb zakona o mestih. Zveza je pojasnila svoje načelo stališča v posebnih spomenici, ki jo je izročila notranjemu ministru. V spomenici je naglašena potreba širokih samouprav, kar je pogoj za nadaljnji razvoj mest.

— Podlaga zdravega komunalnega in socialnega dela občine. Trdno verujemo, je dejal g. Bogdanović, da bo našim željam ustrezno, ker je tudi vlada sama že opetovano naglasila potrebo čim boljše organizacije občin, ki so najvažnejše celice v organizmu vsake moderne države. Zelo važno je vprašanje sanacije in normiranja izvora dohodkov komunalnih financ in zato je potrebno, da dobimo zakon o komunalnih finančah. Bodoči zakon o komunalnih finančah mora temeljiti na čim večji finančni svobodi in neodvisnosti mest in občin. Mesta so se izjavila za progresivni davek in odstotek davka naj bi se diferencialno pri raznih davčnih oblikah. Uvedel naj bi se sistem participacije pri državnih davkih in takсах, zlasti pri onih oblikah, kjer je dohodek sad komunalnega dela, kakor je to pri davku na poslovni promet, pri takсах na račune, pri takсах na prevozna sredstva, zabave, kinematografe itd.

— Kmetijski praznik na Bledu. Le še nekaj dni nas loči od velikega kmetijskega praznika na Bledu dne 8. septembra t. l. Pripravljalni odbor, razdeljen v celo vrsto oddelkov, je v permanentni v zeleni Zaki pa se dvigajo paviljoni in tribune. Po vesplošnem zanimanju sodeč, letošnji Kmetijski praznik na Bledu ne bo zaostajal za mogočeno kmetijsko manifestacijo na Krškem polju dne 15. avgusta t. l. Saj so se strnili vsi sloji naše Gorenjske, da pripomorejo k popolnemu uspehu te tradicionalne narodne prireditve. Podpora pa priložiti tudi vsi drugi faktorji od občin in zadrug do banske uprave in ministrstva. Tako je bilo pripravljavalcem odboru mogoče, da je določil razmeroma značajne nagrade za tekme, ki se bodo vršile ob priliki Kmetijskega praznika na Bledu. — Za konjske dirke, za živinorejsko in sirsarsko razstavo ter za narodne noše so določene lepe nagrade.

— Izlet ljubljanske sekcije Avtomobilskega kluba na Lisco. Tukajšnji avtomobilski klub javlja: Dne 8. t. m. bo klubski izlet na Lisco v Zasavju. Spored: Izletniki se zberejo najkasneje do 10. dopoldne v Sevnici na vrtu hotela »Triglav« pri kolodvoru. Zaradi tega bo pač večina ljubljanskih članov odpotovala najpozneje ob 7. zjutraj iz Ljubljane čez Trebnje in Mokronog v Sevnico, kjer bo tudi zahtek. Ob 10. odhoda iz Sevnice ob levem bregu Save do vasi Brega in mimo gradu Rud do sedla pod Lisco, kjer bodo izletniki pustili vozila. Po večini sklopi senčnat gozd drži nato pešpot do vrha Lisee s prekrasnim razgledom. V koči SPD bo skupen obed. Po obedu povratek v Lisco in nadaljevanje vožnje čez Jurkloster in po dolini Gračnice v Rimske Toplice, kamor prispejo izletniki nekaj po 16. V Rmskih Toplicah bo možnost kopanja v termalnih toplicah in bo nato v prostorih kopalnice družabni sestanek izletnikov ob raznovrstni zabavi. Razhod po razpoloženju in dogovoru. Povratek ljubljanskih izletnikov čez Trojane. Termin za prijavo neobvezno do včerajšega 5. t. m. (telefon 21-93.). Vsi, ki so se že prijavili ali se nameravajo še prijaviti, so vljudo naprošeni, da javišo obtem številu oseb zaradi pravočasne prehrane v koči na Lisci.

— Nelzvršeni telefonski pogovori med Jugoslavijo in Švicco. Ako se poklicani naročnik ne javi. S švicarsko pošto upravo se je dosegel sporazum, da naj se v telefonski službi med Jugoslavijo in Švicco zato, da bo čim manj nelzvršenih pogovorov zaradi nejavljenja poklicanih naročnikov, ravna takole: Ako klicatelj želi, da prijavo ostane, se napravi še trije pozkusi do 21. ure (oziroma pri telefonih z omejeno službo samo ob uradnih urah). Če tudi zadnji, to je vsega skupaj četrti pozkus ne uspe, je treba klicatelja o tem obvestiti in prijavo za pogovor se smatra za likvidirano. Ravno tako je treba ravnanj, ako je na vodo klicanega naročnika kakšna napaka, zaradi katere ni mogel odgovoriti na klic centrale.

— Razpisane službe. Bolniška blagajna »Merkur« v Zagrebu razpisuje mesto, pogodbenega zdravnika splošne prakse pri poverjenstvu v Zemunu. Prošnje je treba vložiti do 20. t. m. Banaka uprava savske banovine razpisuje mesto sanitetnega re-

ferenta pri aresem načelnstvu v Prelogu. Prošnje je treba vložiti do 15. septembra. Občina Požarevac razpisuje mesto občinskega zdravnika. Prošnje je treba vložiti do 15. septembra. Bačko - torontalska vodna zadruga v Starem Bečju razpisuje mesto hidrotehika. Prošnje je treba vložiti do 30. t. m.

— Kongres pravnikov v Dubrovniku se vrši v dneh od 7. do 9. oktobra t. l. Oni udeleženci kongresa, ki žele, da jim odbor potom Putnika preskrbi stanovanje v Dubrovniku, morajo plačati poleg kongresne članarine tudi znesek 150 Din za osebo kot garancijo za plačilo prenočnine v Dubrovniku, kateri znesek se bo s posamezniki naknadno obračunal. Podrobni program kongresa se bo še objavil. Prijave se sprejemajo do inclusive 15. t. m. — Odbor.

— Provizorična likvidacija osješkega velesojma. Uprava osješkega velesojma demantira vesti, da bo velesojm likvidiran. Letos se prireditelj ni mogla vršiti, ker se je bilo prijavilo premalo razstavljalcev. Likvidacija velesojma je samo provizorična, da se znižajo stroški. Zato je funkcionarjem in uradnim velesojma odpovedana služba. S tem pa velesojm še ni popolnoma likvidiran, temveč bo zopet oživel, čim se zboljšajo gospodarske razmere.

Sokolska četa v št. Jakobu ob Savi

vabi na svoj

javni telovadni nastop

ki bo jutri, v nedeljo, ob 3. uri popoldne na vrtu br. starostne Pečnikarje. — Avtobus vozi od 2. ure dalje od Krekovega trga.

— Dopust učnim osebam vseh šol za udeležbo na strelskem tekmovanju. Ministrstvo prosvete je z odlokom P. br. 3372 z dne 2. septembra dovolilo dopust za dneve od 4. do včerajšega 9. septembra 1932. — ne vsehvi čas za potovanje — učnim osebam vseh šol, ki so člani streljskih društev in ki se udeležijo strelske tekme za nagrade v Ljubljani. Tega dopusta jim ni šteti v letni odmor.

Radio postaje. Ljubljansko pošto ravnanstvo razglasa: Pošte smejo izdati dovoljenje za instalacijo postaj samo strankam, ki prebivajo v njih dostavnem okolju, in sicer samo našim državljanom, če prijavijo stalno postajo, to je proti letni naročnini 300 Din. Prijave za vse druge postaje, z nižjo ali višjo naročnino, in pa za tuje državljanke, morajo vselej vsako zase s posebnim poročilom predložiti direktorju v odobritve.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 70, z dne 3. t. m. objavlja uredbi o velikosti nagrade dnevničarjem, pošto telegrafike in telefonske stroke in pravila za pooblaščen prodajalce srečk državne razredne loterije.

— Nova lekarna na Jesenicah. Banske uprava objavlja, da ni mogla uvaževati neutemeljenega prigovora, ki ga je prijavil abs. farmacevt na Jesenicah g. Ivo Koželj in odloča, da se ustanovi na Jesenicah druga javna lekarna z okolškim, ki obsega vse zapadni del Jesenic. Morebitni priziv zoper to odločbo je treba vložiti v 15 dneh.

Najidealnejša pot za razbremenitev posestev in za zidavo lastnega doma

potom

„Stavbne hranilnice in posojilnice“

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 15.

— Split ima 40.000 prebivalcev. V Splitu so znova popisali prebivalstvo in uveličali nove kartoteke. Po najnovejši statistiki ima Split 40.000 prebivalcev.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma jasno in toplo. Včeraj je bilo vreme po večini krajev naše države še spremenljivo. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 31, v Splitu 30, v Zagrebu in Beogradu 26, v Ljubljani in Sarajevu 25, v Mariboru 24 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,3, temperatura je znašala 14 stopinj.

— Težka avtobusna nesreča. V četrtki zjutraj se je vračal iz Zagoda v Split avtobus in blizu Grabovca se je prevrnil v 3 metre globok jarek. Šofer je bil tako težko ranjen, da bo najbrž umrl, trem potnikom se pa ni zgodilo nič hudega. K sreči so se vozili z avtobusom samo trije potniki.

— Z aeroplanom prispela naročnica. Blizu Duge Rese se je spustil v petek civilni aeroplan in kude se se zelo čudili, ko so zvedeli, da sta priletela dva ravnaletelja Batinskih tvornic, da naročnika v tovarni nogavice večjo količino nogavic.

— Prvi vtisk ostane, določa ga pa zunanost Vaših zob. Prikupenega Vas dolajo samo negovati zobje, samo čista sapa dela občevanje z Vami prijetno. Pri nesi ust in zob se ne morete izmehiti ODOLA. Samo ODOL prijetno učinkuje na dve strani: daje čisto sapo, obenem pa razkužuje usta in zobe. ODOL je antiseptičen.

— Proti raznim indispozicijam vašega želodca, srca in ledic je najbolje sredstvo, ki ga nudi narava sama, to je Radenska zdravilna voda. Radenska zdravilna voda je tudi izborna in osvetočajoča pijača, ki vam vedno pogasi žejo. Radenska zdra-

vilna voda je jako cenena in jo dobite v vsaki trgovini.

— Sarski Tivoli! Vsi na žegnanje in na rake! Čez črnuški most, levo. 444a

— Bluze, damsko perilo, torbice, rokavice in nogavice ima v krasni izbiri trdnica MILOŠ KARNIČNIK, Stari trg 8.

Skrivnosti češ spoznati, tičeših v avtomati: Najboljše jih spoznaš, če v »Daj-Dam« se podaš!

Debili ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefov« grenčice izdatno izboljšanje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da se tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamenih in sladkorni bolezni zelo zadovoljijo z učinkom »Franz Josefov« vode. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Med. univ.
DR. PRODAN JOSIP
špecialist za tuberkulozo,
razen ob sobotah zopet redno ordinira
od 1/2 10. do 11. in od 3. do 4.
Masarykova ul. 14. Palača »Grafike«

Iz Ljubljane

—lj Prestojonaslednik Peter pokrovitelj otvoritve Sokolskega doma v Šiški. Prihodno nedeljo bo v šiški svečana otvoritev novega doma šišenskega Sokola. Uprava Sokola v Šiški je prejela včeraj od dvornega maršala v Beogradu obvestilo, da je pokroviteljstvo otvoritve Sokolskega doma prevzel Nj. Vis. prestojonaslednik Peter.

—lj Ekskurzija Beograđanov v Slove. nijo. Z današnjim brzovlakom, s katerim so se pripeljali tudi šumadijci, je prišlo 300 izletnikov iz Beograda in drugih krajev Srbije. Izlet je organiziral »Putnik«. Izletniki so se odpeljali naprej na Bled, jutri ob 14. se pa vrnejo v Ljubljano, kjer bodo prisostvovali reviji narodnih noš in posetili velesojm.

—lj Ljubljana je »čivila«. Velike prireditve, ki so se pričele danes z otvoritvijo seenskega velesojma, so privabile v Ljubljano toliko gostov iz vseh krajev Slovenije in tudi iz drugih pokrajin, da je mesto že včeraj, še bolj pa danes močno oživilo. Po ulicah, zlasti proti semjišču, kar mrgoli tujcev, karvarne so bile dale polne, opoldne so pritisnili tujci v restavracije in gostilne, začelo se je živahno vrvenje, ki bo doseglo vrhunec jutri, ko se začne in deloma zaključijo glavne prireditve. Tako razglabana Ljubljana že davno ni bila. Splošno radostno razpoloženje povzdiguje še lepo vreme, ki bo gotovo mnogo pripomoglo, da bodo dosegle vse prireditve popoln uspeh. Gostom, ki so se zbrali ob blizu in daleč v beli Ljubljani, želimo, da bi se čim bolj počutili v Ljubljani in odnesli od nas čim prijetnejše vtise in spomine.

—lj Nove moderne hiše in vile. Te dni so podirli smreke in razno drugo drevje na bivšem Palčovem svetu, kjer ima zrasti visokoprtilna, enonadstropna hiša dr. Mije Frilan - Jernejčič in njene sestre. Hiša bo stala ob križišču Aškercove ceste in Ulice rimske legije. Zidaj kopljejo svet za temeljno zidovje. Nakopano prst odvažajo na prostor, koder ima št. čez vrh budoča Aškercova cesta. Kletni prostori bodo le nekoliko v tleh. Stanovanje bo pa tudi pod streho. Zidanje vodi mestni stavbnik Hugon Schell. Na vogalu Ceste v Rožno dolino in Ceste III. vlike občine sta si postavila Hinko in Marija Simenc lično enonadstropno vilo z ravno streho. Zidarska dela je izvršilo stavbno podjetje Furlan & Konaver. Zidaj se v notranjosti zaposleni plekarji. Stanovanja bodo v kratkem porabna.

— Obrtniki tovariši! Jutri prirede obrtniške organizacije ob 9. dopoldne v dvorani OUZD veliki obrtniški zbor. Važno zborovanje kliče slehernega našega tovariša k udeležbi. Priidite zato vsi in sodelujte pri vprašanjih, ki so velikega stanovskega pomena. Obrtniško društvo v Ljubljani.

—lj Premiera velikega filma »Temnica« v ponedeljek. Samo še danes in jutri ostane na sporedu Elitnega kina Matice otvoritveni film »Moja boš«. V ponedeljek bo že nov spored, in sicer film ameriške filmske družbe Metro Goldwyn »Temnica«. O veličini tega filmskega dela se je moglo občinstvo že deloma prepričati iz onih prizorov, ki so bili kot prednaznanilo ob filmu »Moja boš«. »Temnica« je eno najjačjih filmskih del vobče, film tolike napetosti in dramatične sile, da je vzbudil splošno zanimanje povsod, kjerkoli je bil predvajan. Predstavlja nam z brezobzirno realnostjo življenje v kaznišnicah tipa Sing-Sing. V kaznišnici, ki je v nji prostora za 1800 ljudi, je nalladenih nad 3000 kazencev, ki se brez dela izprehajajo po dvorišču, ali pa kujejo najsmelejša načrta, ki vodijo končno do oboroženega vstaja, do divje revolte in strašnega krvoprelitja. V glavnih vlogah tega velikega filma, ki je izdelan v nemškem jeziku in znan po vsem svetu pod avtorim originalnim naslovom »Menschen hinter Gittern« nastopa najjačji predstavnik karakternih filmskih vlog Heinrich George in poleg njega slavni filmski igralci Gustav Diessl, Egon Jordan, Dita Parlo, Anton Pointner, Wolfgang Ziller, Paul Morgan in še mnogi drugi. — Na to filmsko delo opozarjamo že danes.

— V vsem kopalcem znanih Rotečah priredi tamkajšnja Sokolska četa jutri svoj telovadni nastop združen s narodno veselico in plesom. Prireditelj se bo vršila na prijemnem vrtu znane Tihove gostilne. Ljubljancem imajo dobre svete z vsemi viali. Vabimo vse znance-kopalce, za vse dobroto je najboljšje preskrbljeno. Pričetek telovadbe ob 15.

— Občni zbor Pokojniškega zavoda bo v nedeljo 4. t. m. ob 10. dopoldne v zborni dvorani Zbornice za TOI in se v novi sejni dvorani zavoda, kakor je bilo že obljubljeno. Nocoj bo ob 18. na najvišjem nadstropju nebotičnika, ki bo slepno razsvetljen, družabni večer delegatov, ki so v najskrajnejšo povabljeni.

— SOKOLSKA ŽUPA LJUBLJANA poziva vsa društva svoje šupe, predvsem pa ljubljanska in okoliška društva, da se udeležijo razvija prapora strelske zveze jutri 4. t. m. na vojaškem strelišču. — Zbirališče članstva v slavnostnem kroju ob 9. uri dopoldne pred Narodnim domom. — ŽUPNA UPRAVA.

—lj Športniki, kolesejari! Člani vseh kolesejskih društev se vljudo vabijo, da se v nedeljo 4. t. m. udeležijo z okrašenimi kolesi manifestacijskega spreveda, ki se vrši o priliki kongresa narodnih noš, velesojma in proslave 10letnice obstoja društva »Sočec«, katerih dni je pokrovitelj župan ljubljanski g. dr. Dinko Puc. Zbirališče kolesarjev z okrašenimi kolesi je na trgu Sv. Jakoba točno ob 14. uri, kjer bo slikanje, nato odhod z godbo na čelu na Kongresni trg, odkoder bo skupna povorka na Tabor. Udeležite se v čim večjem številu, da pri tej narodni svečanosti častno zastopamo kolesejski sport. — Za pripravljali odbor: F. Batjel.

—lj HALO! V nedeljo in ponedeljek v Zgor. Kašeli h Gradul Zegnanje! Trve pečenke! Zlahne ribe! Avtobus vozi iz pred Mestnega doma vsake pol ure do 12 ponoči in v vsakem vremenu!

—lj Dobrovoljci, na vabilo bratske strelske organizacije ste vabljeni k svečani povelitvi strelske društvene zastave 4. t. m. na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti. Zbirališče istotam ob trideset na 11. Prilite polnoštevilno. — Dobrovoljca Tomaž L. Panje in Luka Jager sta dobila dobrovoljsko uvernilo. — Odbor.

—lj CHRISTOFOV UČNI ZAVOD, znana, najstarejša in najbolj obiskovana privatna šola v Ljubljani, vpisuje še v septembru vsak dan v lastni novi vili, Domobranska cesta 15. — Vpišina 20 Din, šolnina mesečno 120 Din, revni popust. — Šolsko leto prične nepreklicno 1. oktobra. — Zvod preskrbuje službe. — Dnevni in večerni tečaj. — V459n

PAPIRNICA
Darinke Vdovič
sedaj: GRADISČE 4 (nova dr. Luckmannova hiša)

—lj Dunajsko pranje, svetlokanje, ŠIMENC, Kolodvorska ulica 8.

—lj Opozorjamo ponovno na razstavo perzijskih preprog po originalnih načrtih, ki se odvori jutri na Državnem orednem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani, Novi trg 4-I.

—lj V privatnih učnih tečajih v Delavski zbornici se prične dnevni pouk za šolsko mladino 5. septembra, večerni za odrasle pa 9. septembra. Nanovo je uveden poseben prav lahek tečaj nemščine za mladino (spod četrtega razreda ljudske šole. Vpisovanje in informacije vsak delavnik ob 2. dopoldne in ob pol 7. zvečer v Delavski zbornici, popoldne nasproti knjižnice, zvečer pa v čakalnici — z glavne veže na desno.

—lj Obrtniki! Udeležite se sprejema arabskih in hrvatskih obrtniških zastavkov, ki se udeležijo velikega obrtniškega zbora v veliki dvorani hotela Union v nedeljo 4. t. m. Zbirališče ob 3/8. zjutraj na glavnem kolodvoru. — Za odbor Društva jugoslov. obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani: L. Plčman.

—lj Posnetke velesojma opozarjamo na češki paviljon, kjer se toči pizenjsko pivro Prazdroj — Urquelle. 465a

Jaz pa grem z ljubljeno Vando

k Slamiču slednji večer

gori na cvetno verando

— lepše drugod ni nikjer!

—lj Današnji živilski trg. Vse kaže, da bo naš živilski trg v najkrajšem času postal prejemnik in da ga bo treba na kak način razbremeniti. Današnja sobota, ki je bila v pravem pomenu besede zopet visoko komunkturna, je pokazala, da bo treba tri ali razširiti ali pa še kje v mestu napraviti nekakšno podružnico. Dovož vseh živil je bil zopet ogromen, ponekod je vladala silna gnetča, da se je človek komaj preril skozi. Pomankanje prostora je zlasti občutno na sadnem trgu, kamor zadnja leta poleg domačih prodajalcev vedno bolj silijo v osredje tudi oni iz južnih krajev. Ti so davi založili svoje stojnice z vsemi mogočimi dobrotami, z jabolkami, češnjami, grozdjem, melonami, papriko itd. Cene sadju stalno padajo. Pocieni so zlasti jabolka, ki jih prodajajo od 2 do 4 Din kg, prvovrstno kvaliteto največ po 5 Din. Grozdja je v izobilju, kg od 4 do 8 Din, češnje pa od 2 do 5 Din. Gospodnje se se največ zalagale s tem sadjem, deloma tudi s hruskami, ki so od 3 do 6 Din kg. Na trgu je še vedno dobti maline, robide, borovnice in brusnice po še normalnih cenah, vendar zanje ni toliko povpraševanja. Nekaj je bilo tudi gob, ki so bile hitro prodane. Tudi na zelenjavnem trgu je bilo vsega dovolj, cene običajne. Kg krompirja 1 Din, glava zelja 0.50 do 1.50 Din, kg fižola v stročju 2 do 2.50 Din, 100 kumaric za vlaganje 6 do 7 Din, glava salate 0.50 do 1 Din. Salata je zaradi suše razmeroma draga. Lubenice so prodajali po 4 Din kg, kar je razmeroma drago, paprika 4 komade za 1 Din itd. Piščanci stanejo par 25 do 35 Din, jajca so po 50 para do 1 Din, cene mesu in drugim pridelkom so pa v glavnem nespremenjene. Kupčija je bila nenavadno živahna.

Iz Trebnjega

— Gasilska prireditve. Jutri priredi prostovoljno gasilno društvo v Trebnjem v vseh prostorih g. Tomiča Huberta svojo običajno letno veselico s pričetkom ob 15. uri popoldne. Vabimo posebno izletnike na Dol, da se poenostijo ugodnosti polovične vožnje z izletniškim vlakom na Dol ter ta dan posetijo Trebnje in okolico, ki nudi mnogo zanimivih izletov in poceni življenje. Zveza za povratek ugodna z večernim turizmom, ki odhaja iz Trebnjega ob 20.30 uri.

— Roke mu je prenesel. V Stari gori, občina Trebnje živi brata W. A. in W. J. Pr-

vi je gospodar posestva in vinograda, ki leži v tej idilični vinski gorici, drugi pa pri gospodarstvu pomaga ter mora obdelovati bratu vinograd, od katerega živi za oba. Brata sta si sicer v tem delu složna, včasih pa pride do preprirov, kjer bralstvo preneha in prihaja do najhujših sporov in nesoglasij med njima. V nesrečo mlajšega, ki navadno podleže je še to, da ima naravno hibo, in je mutec. Kljub temu je pa silno bojevit, posebno, kadar si privoščil čez mero bratovega vinskega pridelka. Ljudstvo je ajuhnih izpadov že vajeno in nič posebnega ni, kadar si skočita v lase. Brat-gospodar pogosto očita svojemu bratu-mutcu premajhno delavnost pri obdelovanju vinograda, a preveliko delavnost pri uživanju pridelka tega vinograda. Zato se prepri na dnevnem radu. Te dni sta se po obilnem zavzetim vni zopet sprla. Prepri je bil pa hujši, kot običajno in že sta navajila drug na drugega z odprtimi noži. Po hudi borbi je brat-gospodar prerezal na bratovih rokah žile v zapetju, in mu prizadejal težje poškodbe. Priti je moral zdravnik, ki je ranjenca nudil prvo pomoč, nagrado za to bo pa prejel napadalec pri tukajšnjem sodišču.

Iz Novega mesta

— Dogodek v Podgorju. Velika in lepa gorjanska vas Gaberje dobi nov vodovod in novo gasilno brigado. Slovensna blagoslovitev bo jutri dopoldne. Kumoval bosta novomeški župan dr. Režek in njegova soproga. Blagoslovitvi bo prisostvoval tudi ban dr. Drago Marušič. Iz doline se obeta prav velik obisk.

— Nastop službe. V bližnjem Smihelu je prevzel župne posle novi župnik Viktor Turk, ki je doslej kaplanoval v Cerklju.

— Izletniški vlak na Dolenjski bo vozil še ves september in oktober, nič manj na mestu pa ne bo v zimskih mesecih, saj je to odloči najidealnejši smuči teren, če bo le sneg enak lansnemu. V tem primeru moramo računati na prav izdaten obisk zagrebških smučarjev, ki so navdušeni za naše holme.

— Pregled in žigosanje mer vseh meril bo za sosednjo občino Smihel-Stopiče 8. in 10. t. m. v občinski pisarni v Kandiji.

— Rasprodajne pridobine in davka na poslovni promet za leto 1932 je še do ponedeljka razgrnjen na javni vpogled davčnim zavezancem pri tukajšnji davčni upravi. Posebej pa bo vsako obveščeno o ugotovljenih davčnih osnovah in odmerjenem davku s plačilnim nalogom, proti kateremu ima pravico pritožbe. Istotam je tudi do ponedeljka na vpogled individualni razpored osnovnega in dopolnilnega davka zemljarine za leto 1932. Zoper odmero osnovno ali zoper odstotek dopolnilnega davka se morejo otelet podatki le pisnimi ugovori, ustmeni se ne upoštevajo.

— Šolsko leto sta pričeli obe mestni osnovni šoli danes z mašo. Pouk prične v ponedeljek. Meščanska šola in gimnazija še nimata določenega začasnega dneva. Na obeh zavodih tudi učiteljska zbora še nista popolna.

— Adaptacijska dela. Ključavničarska tvrdka Knaflič & Mirtič je kupila Mozetičovo hišo na Šukljevi cesti in jo preureja. V pritličju bodo moderne ključavničarske delavnice s skladiščem, v nadstropju pa lična stanovanja. — Trgovec Julij Kobe bo skoro spremenil lice svoje lepe dvonadstropne hiše na trgu kraljeviča Petra. Trgovski prostor je dvignil in povečal, da bo v okras prostranemu trgu. Na vrtu si je sezidal ličen kotiček s solčno verando. — V ostalem se je letos pri nas bore malo zidal. Škoda, da je propadel lepi načrt z odstranitvijo raspadajočih hiš ob Ljubljanski cesti in postavitvijo modernega trgovskega poskopa. Upajmo, da se misel prihodnje leto uresniči, saj bo mestu le v korist.

Iz Kranja

— Šole se začnejo. Kar prazno je v mestu med počitnicami. Koško bolj živo je, ko se začne vpisovanje; zlasti v parku okrog Narodnega doma se že nekaj dni zbirajo gručice dijakov, ki prodajajo in kupujejo knjige. Kljub predpisanim taksam je tudi letos naval v prvi gimnazijski razred zelo velik. Starši gorvijo samo o taksah in o davčnih potrditvah, šolarji pa kupujejo po knjigarnah knjige in zvezke. Prodajalca Bat'a je razdelila med šolarje 1000 reklamnih ravnil in urazikov.

— Visoko priznanje. Tukajšnja pralnica, svetlokanica, barvarna in kemična čistilnica Fr. Potočnik je bila odlikovana na mednarodni razstavi v Londonu, ki se je vršila v mesecu februarju t. l. s častnim križcem in zlato kolajno. Podjetje, ki obstoja šele nekaj let, je doseglo za izvrstno kvaliteto svojih izdelkov najvišje odlikovanje, ki ga je mogoče dobiti na mednarodnih razstavah.

— Šolska poliklinika in otroški dispanzor sta začela zopet redno delovati.

— Izložbeni paviljon tobolčarjev dobil. Veliko zanimanje vse Gorenjske vladate za največjo tobolčo v državi, ki se bo vršila v nedeljo 18. septembra popoldne. Prvi dobiček znaša 10.000 Din v gotovini. Ostali dobički so že razstavljeni v paviljonu na Glavnem trgu. Tu vidite modern spalnico in kuhinjo, kolese, šivalni stroj, zidano opako za hišo in nebroj drugih bogatih dobrot. Tablice v predprodnj samo po 4 Din. Dobiček je namenjen za avto - lestvo gasilnega društva.

— Štorklja v hotelu. V četrtki ponoči je prenočeval v hotelu Stara pošta mlad zakonski par. Proti pričakanju je gospa porodila deklico. Novorojenka je zbudila s svojim prihodom na svet skoro vse hotelske goste. Hotellir, ki je nedavno prevzel hotel v najem, pravi, da mu je otrok prinesel srečo, ker je bil rojen pod tujo streho. Mati in dete sta zdrava. Včeraj popoldne so ju prepeljali z rešilnim avtomobilom gasilnega društva na stanovanje v Struževem pri Kranju.

Dragoceno življenje.

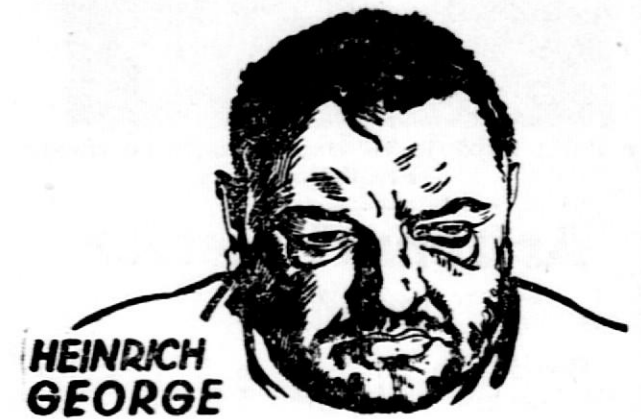
Zena v čolnu: »Koga bi rešil najprej, če bi se čoln potopil? Otroke ali mene?« Mož: »Sebe!«

Dom mračnih hodnikov in mračnih celic

Heinrich George o svojem filmu „Temnica“, ki ga bomo videli te dni v Ljubljani

Druga novost nove sezone v Elitnem kinu Matici bo nemški Metro-Goldwyn-Mayerjev film »Ljudje za mrežo ali, kakor se bo imenoval pri nas, »Temnica«. V njem nastopa znani filmski igralec Heinrich George, ki igra vlogo na dosmrtno ječo obsojenega tihotapca opojnih pljav. George sam pripoveduje o filmu »Temnica«:

Naša prva postaja je bil New York. Porabil sem svoje kratko bivanje v mestu, da si ogledam ameriško kaznilnico, ker sem se hotel seznaniti vsaj z okoljem, ki se v njem odigrava film »Temnica«, upor v kaznilnici. Prijatelj mi je preskrbel dostop v zloglasno mestno kaznilnico Tombs, kar pomeni grobovi. Kaznilnica ima mračne hodnike in mračne celice. Noben solnčni žarek ne more prodreti tekega mraka. Povsod železna in mrežasta vrata, povsod do zob oboroženi stražniki. Na vsakem koraku naletiš na oviro. Kdor mora živeti tu, ima res občutek, da je živ pokopan. Strahoten pogled, da spreletava človeka mraz.

HEINRICH GEORGE

Film »Temnica« kritizira neznosne razmere v ameriški kaznilnici, ki privedejo končno do krvavega upora, ko stopijo na plan strojne puške, plinske bombe in celo bojni tanki. Po posetu take kaznilnice moram priznati, da neznosne razmere res niso plod bujne pesnikove domišljije, temveč čista, brutalna resnica. Ogled kaznilnice Tombs me je potvil o nevdružnih razmerah, ki so vladale tam in zahtevajo nujne odprave. Poleti je zrak pod temi, grobnicami podobnimi oboki težek, dušiljav tako, da obliha človeka pot. Pozimi je pa v tej mračni skalni trdnjavi vlažno in mrzlo. Celice, ki so v njih često zaprti po trije ali štiri jetniki — ameriške kaznilnice so strahovito prenapolnjene — so manjše od parniških

kabin III. razreda. Jetniki morajo čepeti ne prestando na svojih trdih ležajih, ker lahko stoji vedno samo eden pokonci. Stolov po celicah ni, pač pa stoji v vsaki neizogibni čeber, ki se širi iz njega neznošen emrad, tako da človek komaj diha.

Zenske so zaprte ločeno od moških v posebnem delu kaznilnice. Videl sem tudi mnogo zamorcev. Jetniki so mršavi in iztežili, človek ima občutek, da je njihova volja popolnoma strta in da so se brez najmanjšega odpora vdali v svojo usodo. Tu pa tam kdo brez razvidnega povišja zagodnja, potem pride paznik, v akcijo stopi žilavka in takoj zopet zavladajo mir. Pretresljive prizore sem videl na hodniku, kamor bodijo svojci jetnike obiskovat. Po dolgem, z mrazom v dva dela pregrejenem hodniku je odmeval strašen trušč. Za mrežo sede jetniki, pred njo pa njihovi svojci. Med jetniki in svojci je tako velik prostor, da morajo oboji kričati, če se hočejo razumeti. Razdalje med njimi je varnostni ukrep, kajti jetnikom so že opetovano dajali skrivaj skozi mrežo orožje in orodje, ki je potrebno za upor.

Prisostvoval sem v kaznilnici tudi službi božji. Ogle se donele po prazni dvorani, pastor je govoril tolažilne besede, ki so navdajale jetnike očividno s pobožnostjo, kajti nihče se ni ganil, niti črnil besedice. Kmalu je sledila židovska služba božja. Oltar so zasakali za 1809 in tako je bilo vse pripravljeno za novo službo božjo. V veliki dvorani sem bil priča prizora, ki me je navdal z grozo in ogorčenjem. Privredli so Kitajca, ki je bil baje umoril v kitajskem delu mesta pripadnika nasprotnega tabora. Mož je zatrljeval, da je nedolžen, kričal je na vso moč in se obupno branil, toda brutalni policisti so ga kmalu ukrotili. Potisnili so napol onesvečenega reveža za tako zvano »peklenko vrata«. Tu lahko jetnik govori še enkrat s svojim zagovornikom in mu pove svoje želje, predno ga zapro.

Pred »peklenimi vrati« čaka vedno po več zagovornikov, kajti take intervencije so navadno zelo dobičkanosne. Predno se zavzame ameriški advokat za svojega klijenta, mora dobiti pošteno plačilo. Če mu klijent ne more vnajprej plačati, ga niti ne pogleda. Siromašnega klijenta zapro z njegovimi željami vred. Če pa ima dovolj denarja, lahko marsikaj napravi. Odvetniku, ki ima dobro zvezo, ni težko »interventirati«, da njegovega klijenta premlatijo in izpuste. To pa stane seveda mnogo denarja.

Zborevanje dolenjskih trgovcev

Občni zbor Gremija trgovcev za novomeški politični okraj

Novo mesto, 1. septembra. V nedeljo popoldne ob 14. se je vršil v mestni občinski sejni dvorani redni letni občni zbor Gremija trgovcev za politični okraj Novo mesto. Zborevanje je otvoril načelnik gremija trgovcev g. Edmund Kastelic, ki je pozdravil udeležence, zlasti odposlanca Zveze trgovskih gremijev, tajnika g. Kaiserja, nakar je poročal o delovanju gremijskega odbora v preteklem letu, kakor tudi odbora v zaščito trgovstva. V teh se je posebno omenjalo: zadeva pošttnih tarif, prodaja raznega blaga po trafikah, izenačenje izvozne tarife, znižanje cen ležarinskih prostorov na železniškem svetu, zaradi previsokih železniških tarif za prevoz lesa in kompletiranje vagonov, za zboljšanje železniških zvez z Dolenjsko, zlasti pa še v pogledu krošnjarstva.

Izbrano poročilo je podal tajnik gremija g. Ljudevit Papež. Iz njegovega poročila posnemamo, da je število gremijskih članov lani znašalo 346, koncem leta 344 izmed katerih je samo 32 protokoliranih trgovcev. Stroške so porazdeljene tako-le: trgovcev z mešanim blagom 129, s špecerijo in kolonijalnimi blagom 5, z manufakturo 13, galanterijskim blagom 9, z lesom 32, z izdelanimi izdelki in sadjem 30, z jaci in perutnino 35, na razne druge stroške pa odpadeta 102 trgovca. Obrtnih listov je bilo podeljenih 22, črtanih 24. Trgovskih pripadnikov-pomočnikov je skupaj 85 in sicer 39 moških in 46 žensk. Vajenski kader šteje 82 članov, 38 moških in 44 žensk. Pomočniški sodelavci je bilo izdanih 15, učnih pisem za vajence pa 22. Dopisov je bilo sprejetih 248, rešenih in odposlanih 943. Gremijski odbor je imel 6 rednih sej, eno pa je imel šolski odbor gremijske trgovske nadaljevalne šole. V gremiju je tudi sekcija lesnih trgovcev. Seje po registraciji, ki se vrši pri obrtnem

oblastvu in ki bo zaključena 9. t. m., bo točno razvidno število članstva in trgovskih obrtov.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal član gremija trg. g. Jurij Picke, je posneti, da je imel gremij lani 23.785,09 Din dohodkov in 19.458,56 Din izdatkov. Preostanek koncem leta je znašal 4296,53 Din. Koncem lanskega leta je znašalo gremijalno premoženje v gotovini 56.898,53 Din. V imenu odsotnih računskih preglednikov je podal poročilo trg. g. Josip Turk, ki je konstatiral, da se je našlo pri pregledu blagajne, poslovnih knjig in računov vse v najlepšem redu in predlagal, da re odborovim funkcionarjem izreče razrešnica, kar je bilo soglasno sprejeto.

Po odobrenih poročilih odborovih funkcionarjev se je obravnavalo preimenovanje gremija po novem obrtnem zakonu in Udrženje trgovcev za srez Novo mesto v Novem mestu in naloga občnega zbora je bila, da odobri v smislu novega obrtnega zakona sestavljena pravila. Načelnik je predljal v glavnih točkah pravila, v katerih ostanejo še nekatere določbe odprte. Tudi ta točka dnevnega reda je bila sprejeta. Soglasno je bil sprejet tudi predlog, ki zadeva prenos poslov na upravo združenja, ki ostane ista do prihodnjega občnega zbora, ko potече triletna funkcijska doba sedanjega in se izvrše nove volitve. V smislu novih pravil se je konstituiral nadzorstveni odbor, ki se sestoji iz treh članov in treh namestnikov. Ker ima gremij do sedaj še dva računska preglednika trg. g. Adolfa Pauserja in g. A. Reitza, je bil izvoljen še tretji član g. Julij Kobe.

Proračun za tekoče poslovno leto znaša 19.000 Din, izdatkov 20.729 Din, primanjkljaj je torej 1729 Din. Po zakonu se mora naložiti ena četrtna dohodkov in korporacijske pristojbine kar zneso po proračunu ravno 10.000 Din. Tedaj bi bil

lo primanjkljaja 2500 Din, oziroma skupaj 4229 Din. Primanjkljaj gre na račun korporacijskih pristojbin, ker so se v letošnjem letu redko odpravljale nove trgovine. Gremijalni načelnik g. E. Kastelic je po sprejetih skiepih otvoril razpravo o izvedbi obligatornega bolniškega in starostnega zavarovanja, ki je predvideno v novih pravilih in v obrtnem zakonu in prosil zveznega tajnika g. Kaiserja, da poda svoje poročilo. Po lepo začetnem in obsežnem referatu g. zveznega tajnika se je v načelu sprejela izvedba tega nadvse važnega zavarovanja. Ker pa je potrebna v smislu zakona za pristanek vsaj polovica članstva, ki ga pa na zborevanju ni bilo, se bo moralo vršiti v najkrajšem času pisмено glasovanje.

Prislo so na vrsto še slučajnosti, kjer se je raspravljalo o nezmožnem izterjevanjem davkov. Stavljem pa je bil tudi predlog proti podaljšanju kmetakega moratorija, ahi pa se v nasprotnem primeru zaščititi tudi trgovstvo.

Sokol

Pred sokolskim praznikom v šiški

Ljubljana, 3. septembra

Vsakdo, ki pride v severni del vedno napredujoče Šiške, z občudovanjem ogleduje krasno, moderno stavbo, ki se veličastno dviga iz okolice malih vil in hišic. Hitro opazi, da je to Sokolski dom šiškega Sokola, kajti obdaja ga prostorno letno telovadišče, na katerem kipi od ranega jutra do poznega večera živahno življenje sokolskih telovadcev.

Prava je bila Šiška, ki je šla za cilji Tyrševe ideje in za cilji »Južnega Sokola« ter si kot druga v Ljubljani leta 1902 ustanovila lastno sokolsko društvo. Letos bo društvo slavilo svojo 30-letnico, ki je tem pomembnejša, ker se bo v svojem jubilejnem letu preselilo v lastne, vsem higijeničnim predpisom odgovarjajoče prostore. Tiho in smoteno je delo šiškega Sokola, ki se ga marsikaj smatra za manjvrednega. Nikoli se ni upoštevalo pod kakšnimi pogoji se je društvo razvijalo, v kakšnih tesnih prostorih se je vršila telovadba in koliko žrtve je moralo društvo doprinesiti, da se je ohranilo tolikšno število članstva, naraščaja in dece. Letos bo trud šiških sokolskih delavcev obilno poplačan. Priborili so si z napornim delom in z velikimi denarnimi žrtvami lastni dom, v katerem se bo življenje in delovanje šiškega Sokola počivilo in rodilo še večje uspehe.

V Šiški je nastala zopet nova sokolska trdnjava, ki bo v ponos ne samo Šiški marveč vsemu jugoslovanskemu Sokolstvu. Slavnostna otvoritev impozantnega Sokolskega doma bo 11. septembra t. l. Otvoritev bo združena s »Sokolskim tednom«, z laskostleskimi in telovadnimi dnevi, z javnim nastopom, slavnostnim sprevodom in veliko narodno veselico. V tem tednu bo sokolska Šiška pokazala kaj premore delavnost in marljivost ter duh nesmrtnega ustanovitelja Sokolskega dr. Miroslava Tyrša. Mi že danes opozarjamo vse Sokolstvo in ostale občinstvo na ta pomembni jubilej bratskega šiškega Sokola, da v slavnostnih dneh v čim večjem številu pohliti proslaviti tiho in smoteno delo Sokola v Šiški za prosep naroda in sokolstva. Podrobni raspored bo pravočasno objavljen. Zdravo!

Ljubljanski Sokol bo po sklepu uprave sodeloval pri razvitiu prapora Zvezne streliških družin korporativno z društveno zastavo. Zbor jutri ob pol 9. na vrtu Narodnega doma. Bratje in sestre, naša dolžnost je, da se v častnem številu udeležimo tega pomembnega slavlja!

Izbirne tekme v igri odbojka. Letošnje savezne tekme v tej vedno bolj privlačni igri se bodo vršile v mesecu septembru za moške v Beogradu, za ženske v Novem Sadu. Na tej tekmi bodo tekmovala le najboljše okrožne vrste, ki bodo izšle kot zmagovalke na župnih okrožnih izbirnih tekmah. Takšna okrožna izbirna tekma v tej igri se bo vršila v četrtek, dne 8. septembra na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola med župami: Kranj, Ljubljana, Celje. Novo mesto in Maribor. Vodstvo te okrožne izbirne tekme je poverjeno načelništvu ljubljanske župe. Zanimiva bo ta tekma, zlasti se, ker bodo trije skupaj najboljšie tekmovalne vrste iz posameznih žup. Kdo bo zmagal je danes težko reči, vemo pa, da si bosta najmočnejša nasprotnika župi Maribor in Ljubljana. Na to tekmo, ki bo kot zaključek sokolskega dela na letnih telovadiščih opozarjamo že danes občinstvo. Določeni čas in program tekme bomo še pravočasno objavili. Zdravo!

dvignil levo nogo in brcnil Hallorana v trebuh. Halloran je zastokal in se skrčil. Čoln se je nagnil, ko je O'Toole stopil naprej, in oba sta se prekopicnila čez drugo klop. Halloran je bil spodaj, O'Toole je pa legel nanj in ga krepko stisnil za vrat. Halloran je težko vzdihnil in se skušal iztrgati iz krepkih nasprotnikovih pesti. Potisnil je O'Tooleve noge čez levi rob čolna. Čoln se je preteče nagnil na levo stran. Levi rob je bil skoraj pod vodo. Oba sta kričnila. Halloranovo telo se je prevrnilo na desno stran čolna. Čoln se je nagibal zdaj na eno, zdaj na drugo stran. Nasprotnika sta se znova srdito spoprijela, obdelovala sta se z rokami in nogami, naenkrat se je pa čoln prevrnil. Stišal se je samo še zamolkel krič, ko sta oba izginila pod čolnom; Halloranove noge so se držale sedeža in O'Tooleve roke so krepko stiskale njegovo grlo.

Pol minute se je čoln nemirno gugal. Slišalo se je zamolklo pljuskanje, kakor bi nekaj padlo v vodo. Potem je pa vse utihnilo. Solnce je posijalo na dno čolna, in katran se je lesketal v njegovih žarkih. Čepica je splavala izpod čolna in obležala na vodi. Potem je začel prevrnjeni čoln počasi plavati proti zapadu.

Borci zdravja in solnca

Učiteljski gimnastični tečaj v Crikvenici. Jugoslovensko učiteljsko združenje, sekcijske sarske banovine, je priredilo po odobrenju prosvetnega ministrstva od 1. do 28. avgusta počitniški gimnastični tečaj po sokolskem sistemu za jugoslovensko učiteljsko na narodnih šolah v Crikvenici pod vodstvom znanega pedagoškega pisca, šolskega nadzorika g. Dušana M. Bogunovića, učitelja telovadbe na učiteljski v Zagrebu. Cilj tečaja je bil, da dobi naše jugoslovensko učiteljsko na narodnih šolah temeljne osnovne moderne telesne vzgoje in usposobi iste za pravo poučevanje dece od 6. do 10. leta. Na tečaju so poučevali poleg g. Bogunovića prof. Josip Škavčić, Branko Mudrić, abs. med. in učitelj telovadbe, prof. Borivoj Vuksan, dr. Ante Kuntarić, narodni poslanec, Janko Jazbec, načelnik političnega društva Crikvenice.

Dnevni red je bil: ob 6. vstajanje, ob 6 1/2 do 7 1/2 jutranja gimnastika, ob 7 1/2 do 8 1/2 odmor in zajtrk, ob 8 1/2 do 12 1/2 predavanje, teorije in praktična metodika. Ob 13. kosilo v Hrvatskem učiteljskem domu. Spali so v šoli.

Tečaj je posetilo mnogo odličnih osebnosti. Omenimo naj g. dr. Murata Kozma, šefa odeska ministrstva za telesno vzgojo iz Beograda nadalje g. dr. Bačija, narodnega poslanca iz Dolnje Stabice, namestnika prosvetarja Bačiča iz župe Sušak - Reke i. dr.

Tečajniki (ce) so priredili skupno več izletov, in sicer: v Kraljevo, v Pag, Karlobag in Senj, v Vrhniki, v Plitvice i. dr. Nadalje so si ogledali vzorno češko kolonijo za deca pod vodstvom čeških žem.

Tečaj je obiskovalo — vsi na lastne stroške — 9 učiteljev in 20 učiteljic, in sicer iz dravske banovine 6, iz dunavske 8, iz sarske 11, iz zetske 1, iz vardarske 2, iz moravske 1. Po starosti je imelo 19 let 1 učit., 22 let 1 učit., 23 let 3 učit., 24 let 3 učit., 25 let 4 učit., 26 let 3 učit., 27 let 1 učit., 28 let 3 učit., 30 let 1 učit., 31 let 1 učit., 32 let 2 učit., 33 let 1 učit., 34 let 1 učit., 36 let 2 učit. in 40 let 1 učitelj.

Dne 22. avgusta je priredilo sokolsko društvo Crikvenice v čast tečajnikom lepo uspešno akademijo, pri kateri so zapeli tečajniki dve pesmi, dne 26. avgusta pa banket v hotelu »Slavija«.

Ob zaključku tega tečaja so dobili vsi tečajniki in tečajnice posebna spričevala, ki jim bodo služila za napredovanje v službi. Najboljši absolventi gimnastičnega tečaja bodo od ministrstva za fizično vzgojo nagrajeni.

Naši idejni učitelji in učiteljice, ki so žrtvovali svoje počitnice, se vračajo polni zdravja, moči in lepote na svoje domove, da tam započne z delom na polju ljudske prosvete.

Narodno gledališče

Gledališke predstave pod milim nebom. Sobota, 3. septembra: Ob pol 20. uri Slehernik (Kongresni trg).

Nedelja, 4. septembra: Ob pol 16. uri Prodane neveste (Tivoli).

Torek, 6. septembra: Ob pol 20. uri Sen kresne noči (Tivoli).

Četrtek, 8. septembra: Ob pol 16. uri Mascotta (Tivoli).

Sobota, 10. septembra: Ob pol 20. uri Sen kresne noči (Tivoli).

Nedelja, 11. septembra: Ob pol 16. uri Slehernik (Kongresni trg).

Gledališke predstave v opernem gledališču

Nedelja, 4. septembra: Ob 20. uri Mala Floramye, opereta. Gostuje g. Dubajić iz Zagreba. Izven.

Za nocojšnjo predstavo »Slehernik«

na Kongresnem trgu vlada veliko zanimanje. Občinstvo prosimo, da si kupi vstopnice že v predprodaji pri dnevnih blagajni v operi od 15. do 17. ure. Proti večeru bosta poslovali na Kongresnem trgu dve blagajni za sedeže in stojišča, in sicer pri kavarni Zvezdi in pri univerzi. Na drugih ulicah ni blagajni in je mogoče vstop na Kongresni trg samo onim, ki imajo že kupljene vstopnice. To velja predvsem za dostop iz Wolfveve ulice, Gradišča in Vego-ve ulice. Obe blagajni začneta poslovati ob pol 7. uri zvečer. Od takrat dalje je tudi mogoče vstop na Kongresni trg. Občinstvo vstopnice prosimo, da to upošteva. Začetek predstave je točno ob pol 8. uri, konec pa pred 9. uro. Vstopnic vseh vrst je še dovolj na razpolago. Sedeži so od 10 do 30 Din, stojišča pa 6 Din.

»Prodane neveste« v Tivoliju. Uprizoritev »Prodane neveste« je na istem prostoru kakor meseca junija. le da je prostor, ki je določen za gledalce, posebno v sredini popolnoma na novo preurejen, tako da se z vsakega mesta prav izvrstno vidi na pozorišče. Cena sedežem je od 10 do 30 Din, stojišča pa so po 6 Din. Predprodaja vstopnic je v nedeljo dopoldne od 10 do pol 1. ure pri dnevnih blagajni v operi, od pol 15. ure dalje pa pred gradom Tivoli. Začetek Prodane neveste je točno ob pol 16. uri, konec ob pol 18. uri, nakar posebno opozarjamo zunanje posetnike, da jim je mogoče potovati še isti večer domov. Muzikalno vodstvo »Prodane neveste« ima kapelnik Neffat. Režija je prof. Sestava. Vloga Kecalja poje član zagrebške opere g. Josip Križaj. Naslovno partijo Prodane neveste ga Poličev, Janka g. Gostič, Vašek je g. Kováč. Oba roditeljska para poje g. Kogejeva in Španova ter gg. Janko in Magolič. Sodeluje celotni pomnoženi operni ansambel. Veliko vlogo ima tudi balet pod vodstvom baletnega mojstra g. Golovina.

»Mala Floramye« v opernem gledališču. V nedeljo, dne 4. t. m. zvečer ob 20. uri se poje v opernem gledališču Tijardovičeva spltaka opereta Mala Floramye. Naslovno vlogo poje ga Ribčević, njena mati je g. Kogejeva. Vlogo Šjor Bepa Pegule poje g. Dubajić kot gost. Dijačka Minka poje prvič pri tej predstavi g. Marček. Vlogo polkovnika Armande pa »osp. Magolič, tovariša Zvona g. Jelčnikar. Ostala zasedba je ista kakor pri lanskim uprizoritvi. Režija je v rokah g. Zupana, opere-

to dirigira g. dr. Švara. Opereta je zaradi svoje melodiozne glasbe in velezabavne vsebine izredno priljubljena. Cene znizane ljudske.

Radioprogram

Nedelja 4. septembra

9: Preno cerkvene glasbe s Kongresnega trga; 9:30: Otvoritev kongresa narodnih noš; 10: Salonski kvintet; 11: Revija narodnih noš; 11:30: Preno s drž. strelišča ob priliki razvija prapora streliških družin; 12: Čas, plošče, borza; 13: Preno s razstave »Sodobna gospodinja«; 15:30: Slov. narodna (plošče); 16:15: Fantje na vasi; 17: Preno zbora balalajk z velesejma; 17:30: Predavanje o razstavi »Sodobna gospodinja«; 20: Violinski koncert gđ. Herme Studeny; 21: Salonski kvintet; 22: Čas, poročila, nadaljevanje salonskega kvinteta; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek 5. septembra

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17:30: Predavanje o razstavi »Sodobna gospodinja«; 18: Otroški kotiček (Manca Komanova); 18:30: Salonski kvintet; 19: Po poljski zemlji (E. Bial); 19:30: Dr. Stanko Gogala: Kulturni izvor gospodarstva; 20: Halev: Židinja; 23: Poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek 6. septembra

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17:30: Predavanje o razstavi »Sodobna gospodinja«; 18: Otroški kotiček (Manca Komanova); 18:30: Salonski kvintet; 19:30: Zvezdnato nebo (A. Peterlin); 20: Esperantska ura; 20:30: Koncert kraljeve garde (preno iz Beograda); 22: Čas, poročila; 22:15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda 7. septembra

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17:30: Predavanje o razstavi »Sodobna gospodinja«; 18: Salonski kvintet; 19: Nasveti za domači vrt (M. Humeke); 19:30: Literarna ura: Razstava slov. knjige (Silv. Škerl); 20: Preno zbora balalajk z velesejma; 21:30: Salonski kvintet; 22: Čas, poročila, nadaljevanje salonskega kvinteta; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Četrtek 8. septembra

9:30: Preno cerkv. glasbe iz franč. cerkve; 10: Praznične misli (dr. R. Tominc); 10:30: Sahovska ura (B. Plenčar); 11: Salonski kvintet; 12: Čas, poročila, plošče; 15: Reportaža z velesejma; 16: Koncert dneti etraških mojstrov; 17: Preno zbora balalajk z velesejma; 17:30: Predavanje o razstavi »Sodobna gospodinja«; 20: Plošče; 22:30: Vijolinski koncert g. K. Rupla; 21:15: Pevski solistični koncert Marjana Rusa, op. peva; 22: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan, čas, poročila.

Petek 9. septembra

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Predavanje o razstavi »Sodobna gospodinja«; 18: Salonski kvintet; 19: Herfort: Shke iz narave; 19:30: Gospodinska ura, gđ. Humekova; 20: Plošče; 20:30: Preno iz Zagreba; 22:30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Sobota 10. septembra

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče; 17:30: Predavanje o razstavi »Sodobna gospodinja«; 18: Salonski kvintet; 19: Gimnastične vaje (Drago Ulaga); 19:30: Zabavni kotiček (Biležnik); 20: Pevski koncert g. Mirka Jelatića; 20:30: Salonski kvintet; 22: Čas, poročila; 22:15: Tamburaški sekstet; 23: Napoved programa za naslednji dan; 22:15: Tamburaški sekstet.

Aforizmi

Priznaj vsem, da si slab, vsi ti bodo verjeli, obsodi še druge — vsi te bodo sovražili.

Ljudje hočejo pokazati, da so bolj-ši od drugih najčeste s tem, da prezirajo druge, zakaj bi pa naj bili drugi slabši, ne vedo.

Težko živiti, če ljubiš lepoto in dobroto, lahko pa žive tišti, ki žive na račun te ljubezni.

Človeško stremljenje k lepšemu ter boljšemu je samo borba z njegovo nepopolnostjo.

Človek ni nikdar velik, veliko je lahko le njegovo delo, ki je koristilo skupnosti.

Povsem razumljivo je, da je zaostlost ljudi vedno več škodovala skupnosti kot ji je mogla koristiti razumnost; kljub temu pa mnogi še vedno streme, da bi ljudje ostali omejeni, ker se je zaostlost vedno lažje eksploatirala kot razumnost.

Samo, če si samoljuben, pričakuješ hvalečnosti.

Liam O'Flaherty:

Borba

Morje je bilo mrtvo mirno. O vetru ni bilo duha ne sluha. Solnce je sijalo visoko na nebu. Seamus O'Toole in Michal Halloran sta se peljala iz Kilmurrage v Rooruche z novim čolnom, ki sta ga bila prav kar kupila. Sveži katran se je lesketal na solncu, moža sta prepevala med veslanjem kosmate popevke. V Kilmurrage sta se bila pošteno nacukala žganja. Oba sta bila krepka mlada moža. O'Toole je vestal spredaj. Čepico je imel postrani tako, da se je videlo njegovo belo čelo nad rdečim obrazom. Michal Halloran je veslal zadaj. Njegova gola glava je imela obliko stožca.

Veslala sta baš mirno Coillnamhanskega pristanišča dobro miljo od obale, ko je O'Toole naenkrat nehal veslati, rekoč: »Napijva se!« — »Nič nimam proti,« je odgovoril Halloran, izpustivši vesla. O'Toole je pograbil steklenico žganja, jo odmašil in napravil nekaj krepkih požirkov. Potem je molče pomolil steklenico Halloranu. Halloran je napravil krepak požirek in vrnil steklenico. »To bo dovolj,« je zmrmljal. — »Beži k vragu!« je zagodrnjal O'Toole in znova nagnil steklenico. Halloran se

je obrnil na svojem sedežu in pograbil steklenico. O'Toolevi zobje so zaškripali ob rob, ko mu je Halloran iztrgal steklenico iz ust. Halloran se je nagnil nazaj, da bi pil.

O'Toole je zaklel in kresnil Hallorana z desnico po obrazu, da se mu je zgornja ustnica kar zakrivila. Steklenica je padla na dno čolna in se razbila. Tudi Halloranova glava je padla na dno čolna in se odbila, ko se je hotel z rokami in nogami skobacati pokonci. S krvjo zalite oči so se svetile in zakričal je, ko je poskusil vstati. Široko odprti ust je planil tudi O'Toole na noge in ga zgrabil za telovnik. Iz žepa je potegnil nož. Odpiral ga je, pa ga je naenkrat izpustil in se opotekel. Halloran je znova zarjul. Stal je na svoji klopi, držeč v levi roki kamen, ki ga je bil pobral na dnu čolna. Ze je zavihtel roko, ko se je čoln močno nagnil na levo stran in Halloran je omahnil. Ko se je prijel z obema rokama roba čolna, da bi dobil ravnotežje, mu je padel kamen v morje. Oba sta stala težko sopeč pokonci in si gledala srdito v oči. Vsak je stal razkoračen nad svojim sedežem, srč in pijanost sta odsevala obema iz oči.

Potem se je čoln nehal gugati. Zadržal sta in se spoprijela.

Milijonarska skopost in lakomnost

Nekaj zanimivih primerov iz življenja skopih in lakomnih milijonarjev

Zapuščina milijonarke Ele Wendelove, ki se z njo še zdaj pečajo ameriška sodišča, je dala amerškemu tisku pobudo, da je objavil nekaj podobnih primerov, nekaj zanimivih dokazov o čudastvu in lakomnosti milijonarjev. Ele Wendelova je zapustila lepo premoženje v znesku

100 milijonov dolarjev.

Koliko je to v našem denarju, si je težko celo misliti, kaj šele, da bi človek toliko premogel. Ker nima neposrednih dedičev, je vprašanje dedščine še zdaj sporno in ameriška sodišča iščejo srečnega dediča tega ogromnega premoženja, ki bo gotovo prijetno presenečen, a ni izključeno, da se mu zmeša, ko zve, da je postal kar čez noč tako bogat. To se je nekoč že pripetilo.

Kljub ogromnemu bogastvu je žive la Ele Wendelova pusto življenje, polno skrbi, križev in težav. Stiskala je in niti najpotrebnejšega si ni privoščila.

Celo jesti ni imela kaj.

To so primeri že bolesterne lakomnosti, ki naletijo na njo po vsem svetu. V starih časih, ko še ni bilo bank, so bili taki primeri kaj pogosti. Varčni ali bolj rečeno lakomni ljudje so spravljali denar doma v predalčke in nogavice, sami so pa živeli kot prosjaki. Često so šli v svoji skromnosti predaleč in kakor je bila njihova varčnost abnormalna, tako so bili abnormálni tudi sami. Nekaj podobnega vidimo pri Wendelovi, ki je kupila

za en milijon dolarjev

sosedno posestvo samo zato, da bi se lahko njen psiček Tobey s svojimi potomci nemoteno igral in skakal okrog hiše. Njena hiša namreč ni imela dovolj velikega vrta ker se je prisoje na milijonarka bala, da bi ji psička gospar sosednega zemljišča ne zapodil s svoje zemlje, je zemljišče raje kupila. Dasi je bila zelo skopa, za zemljišče, namenjeno njenemu ljubljencu, sploh ni barantala. Obširno zemljišče je ležalo naobdelano, kar milijonarke ni prav nič motilo, čeprav je sicer zelo težko prenašala tudi najmanjšo denarno izgubo in je po cele tedne tarnala, če je prišla ob nekaj dolarjev.

Se bednejše življenje je žive la nedavno umrla 93-letna vdova Ida Wodova. Celih 14 let je stanovala v dveh tesnih sobah zakotnega newyorškega hotela in vsa ta leta ni pustila sobe pospraviti, da bi ne bilo treba plačati služničadi napitnine za pospravljanje.

Nesnaga se je nabirala in kopičila celih 14 let,

kar pa bogate starke ni prav nič motilo, glavno je bilo, da je lahko še nekaj več prihranila. Jedla je samo kruh in pila mleko, pa še tega si ni privoščila toliko, da bi bila sita. Redka izjema je bil krompir, ki si ga je sama kuhala.

Predsednik nemškega državnega zbora

Za predsednika nemškega državnega zbora je bil izvoljen narodni socialist Gohring.

Jules Verne na morju

Ime slavnega romanopisca je dobila ladja, ki pomeni nov tip francoskih bojnih ladij in ki ni daleč od idejnega sveta Julesa Vernea. Mnoge Verneove ideje so se uresničile, kar velja tudi o podmornicah. Nova ladja, ki jo je Francija uvrstila v svoje brodogradnje, naj bi deloma odstranila pomanjkljivosti podmornic. Podmornice imajo v primeru z drugimi ladjami to slabo stran, da na nje ni mogoče natovariti večjih zalog pognoskih snovi, rezervnih delov, itd., imajo pa tudi manjši akcijski radij in se ne morejo posebno daleč oddaljiti od svojih pristanišč. Ladja »Jules Verne« bo na širnem morju pomočnica šestih velikih podmornic, ki ima vsaka na krovu 60 do 70 mož. Ladja je urejena tako, da lahko dopolnjuje zaloge podmornic tako kar se tiče pognoskih snovi, kakor tudi rezervnih delov in streliva. Izmenjavala bo tudi električne akumulatorje, ki z njihovo pomočjo podmornice vozijo pod morsko gladino.

Nova ladja bo lahko dovajala podmornicam tudi potrebno količino kondenziranega zraka. Na ladji je tudi optična delavnica za popravilne optičnih instrumentov, zlasti občutljivih periskopov, ki posadaka skozi nje opazuje življenje na morski gladini. Druga delavnica je namenjena za popravljanje

Svojega stanovanja ni nikoli zapustila, niti kupovat ni hodila nikoli. Mleko, kruh in krompir je naročala, kar je bil edini primer, da si je dala postreči, pa še to le zato, ker se v Ameriki tako delo ne plačuje posebej.

Po njeni smrti so pregledali njeno stanovanje in našli

na en milijon dolarjev

v tako starih bankovcih, da se jih niti stari bančni uradniki niso spominjali. Poleg tega so našli zelo dragocen starinski nakit, izvirajoč iz njenih mladih let. Nakit in denar je imela skopa stara spravljen po škatlicah, ki so bile skrite po zanemarijenem, nesnage polnem stanovanju, da jih je bilo težko najti. Mnoge bankovce so našli za pečjo, v postelji, pod posteljo, itd.

V 18. stoletju je živel v Harrowu v Angliji mož po imenu Daniel Dancer, ki je imel 20.000 funtov šterlingov letnih dohodkov. Navzlic temu je pa stanoval s svojo enako lakomno sestro v siromašni bajti. Oba sta se hranila skoro kakor psa.

glodala sta namreč kosti,

ki sta jih pobirala ob poti. Ko je pozneje bogataševa sestra zbolela, brat ni hotel poklicati zdravnika, ker je menil, da se ji je že itak približala smrt in da bi bil zdravniški honorar nepotreben izdatek. Z bratovim mnenjem se je popolnoma strinjala tudi bolna sestra, ki je umirala s prijetno zavestjo, da je prihranila bratu zdravniški honorar.

Daniel Dancer se ni nikoli umil,

da bi prihranil nekaj tudi pri milu. Perilo in obleko je kupoval vedno ponošeno in jo nosil tako dolgo, da je razpadla. Čevlje si je popravil sam in tudi sestri je sam popravil. Peč ni bila nikoli zakurjena, ker sta hotela prihraniti tudi pri kurjavi. Po Dancerjevi smrti so pa našli v njegovem stanovanju velik star lonec poln cekinov, debele svežnje bankovcev, a hlev kar njegove bajte je bil poln srebrnikov. Ker ni imel dedičev, je zapustil vse svoje bogastvo svoji sosedji.

Originalen skopuh in lakomnež je bil tudi baron d'Aguilar. Rojen je bil na Dunaju, živel je prvotno v Londonu, pozneje pa na svojem veleposestvu Islingtonu, ki je bilo splošno znano pod imenom »Lačna farma«. Tu je imel baron najrazličnejše domače živali, ki jih je iz previdnosti sam krmil, da bi preveč ne pojedle. Jestj jim je dajal tako malo,

da so od lakote poginile

in nekega dne je ostala bogataševa farma brez domačih živali. Premoženje, ki ga je priiskopal na sebi in na svojih živalih, je znašalo nad dva milijona funtov šterlingov. Jasnje se seveda, da tudi ta milijonar ni imel zavdanja vrednega življenja, čeprav bi bil lahko brezskrbno in v izobilju živel.

Novi plesi

Mnogim bi bilo gotovo hudo, če bi prišla jesenska sezona pa bi ne prinela novih plesov. Plesalci in plesalke si pač težko mislijo jesen in zimo brez plesnih novosti. Da tudi letos ne bo brez njih, so poskrbeli svetovni plesni mojstri, ki so pripravili za jesensko in zimsko sezono več novih modernih plesov. V glavnem gre za dva nova plesa, ki se imenujeta charleston in tap-trot. Zlasti tap-trot se baje obeta sijajna bodočnost. Pa tudi charleston ne smemo podcenjevati in zamenjavati s charlestonom. Charleston je v 4/4em taktu, spremlja ga dokaj nagla godba 48 do 50 taktov v minuti. Ples je elastičen, prožen.

Tap-trot ima počasnejše tempo, 26 do 36 taktov v minuti in se približuje slow-foxu. Ta ples je namenjen za prenapolnjene dvorane, kjer bi plesalci težko dvigali noge tako, kakor jih morajo dvigati pri charlestonu, ne da bi suvali sosedje. Zato so koraki pri tem plesu kratki. Z leve nogo se stopi nekoliko naprej, desni se menda takoj stoji po nji in brž stopi za njo. Teža telesa ostane na levi nogi. Steje se z leve. Tap-trot je baje zelo ljubek, tudi na oko prijeten ples.

Poleg teh dveh, ki bosta letos najmodernejša, so nam pa pripravili plesni mojstri malo ali pa tudi nič modernizirane foxtrot, quickstep, slow-fox, tango in rumbo. Posebno bogata torej jesenska sezona na plesnih novostih ne bo. Sicer pa moramo plesnim mojstrom priznati, da so v svoji iznajdljivosti itak izčrpali skoro že vse možnosti in da nam mnogo novega sploh ne morejo več pripraviti.

Poslovna modrost Tomaža Bat'e

Nekaj izrekov, ki pričajo, kako trezno je pokojni sodil o življenju

Zadnjič smo priobčili nekaj Bat'inih izrekov, ki so jih objavili češki listi šele po njegovi smrti, danes jih pa priobčujemo še nekaj.

Odgovornost lahko naprtno samo tistemu, je dejal Bat'a, ki je zmožen plačati napake, ki smo jih odpustili. Velike naloge lahko poverimo samo onim, ki imajo dovolj dohodkov, da poravnajo svoje napake iz svojih prihrankov. Brezglavnost vodilnih činiteljev je, če gre kdo nakupit za 100.000 Kč usnja, pa ima samo 300 Kč tedenske plače.

Ne bojte se povedati ljudem, koliko ste zaslužili. Ljudje so mnogo pametnejši, nego si mislimo. Če ste našli pot k velikemu zaslužku, pokažite to pot drugim, pa bo njihova zavist utihnila.

Po čem naj izbiramo ljudi? Po izpričevalu ne, kajti izpričevalo in praksa sta dveje. Po čem torej? V podjetnosti ni človeka, ki bi našel in spoznal na prvi pogled človekove lastnosti. Izbirati nam pomaga samo tekmovanje pod javnimi pogoji. Tu ne odloča roka človeka, ki je mazačeva roka. Tu odloča roka narave — naravne izbire. Narava je pravična in poda roko sa-

mo tistemu, ki to zasluži.

Sta dva načina, kako se lahko odkrižate človeka, ki je vam nadležen. Potisnite ga lahko navzgor ali pa navzdol. Če ga potiskate navzgor, je vaše delo lažje, kajti navzgor hoče vsak človek. Potiskati človeka navzdol je pa mnogo težje. Vsi ljudje pa ne zaslužijo, da bi jih potiskali navzgor.

Ljudje so osvoženi, bodisi da so preveč samosvoji in da ne store nič za drugega; taki niso za poslovni svet. So pa lahko zelo družabni, pa imajo suženjski značaj in hočejo suženjsko služiti. Taki ljudje ne znajo reči niti »da« niti »ne«. V poslovnem svetu je na vodilnem mestu kaj vreden samo mož, ki zna reči o pravem času »da«, pa tudi »ne«.

Greh storite, če ne daste na razpolago svojega znanja in svojih izkušenj ljudem, ki jih nimajo. Ljudje prakse morajo povedati svoje izkušnje uradnikom, sedečim nad zaprašanimi knjigami.

Kot poedinec imate dolžnost dajati in le kot član družbe imate jemati. Če vzamem kot poedinec kaj od države, je to beračenje kakor če si dam plačati vrček piva ali če prosjačim na ulici. Če se zavedate, da sta se za podporo, ki ste jo dobili od države, mučila morda mož z eno nogo ali siromašna vdova s 6 otroki, ne boste mogli mirno spati.

Nad letino poskoči pri nas vsakemu srce, čeprav ta letina ni naša. V industriji pa ni tako. Če pade komu kosček kruha na tla, ga pobere in poljubi. Na odrezek koze stopi vsak človek, ne da bi ga pekla vest. So pa dežele, kjer so konjunktur, trgovina in industrija tako v časteh, kakor pri nas poljedstvo.

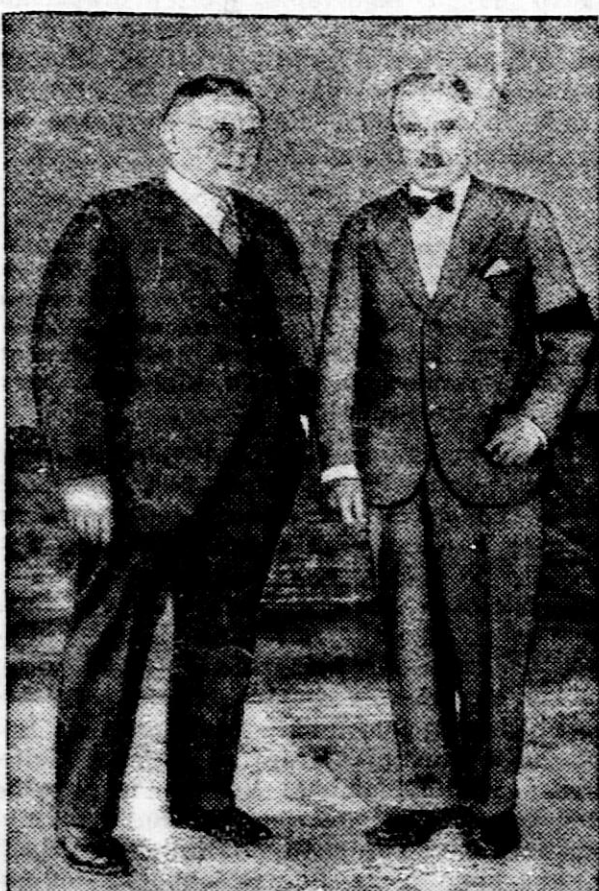
Pripravljen sem vedno in povsod sesti h človeku brez čevljev, nikoli pa ne h človeku brez časti.

Vsak človek naj začne pri sebi, potem mu bomo pa lahko zaupali. Ne bomo pa zaupali človeku, ki nam pravi: Danes je petek, postite se, samemu pa teče iz ust mast.

Bikov vrat in orlovski nos sta znani dejstva. Kdor ima bikov vrat in orlovski nos, se ne vda zlepa, takega lahko pošljete, kamor je treba.

Kdor pošteno služi ljudem, je lahko prepričan, da se v kritičnem trenutku zbera okrog njega, pa naj bo že v fraku ali v delavskem jopiču.

Chicaški župan pri Papenu

Chicaški župan Anton Černak (levo) je posetil tudi Berlin in se zgledil pri državnem kancelarju Papenu. Baje sta se prav prijateljsko pomenkovala in ostala skupaj delj časa.

Sovjetsko zrakoplovstvo

V Leningradu so dogradili te dni tretji sovjetski zrakoplov, ki je dobil ime »Udarnik«. Novi zrakoplov obsega 6500 kubnih metrov in 25. avgusta je krenil na poskusni polet v Moskvo. Na krovu je bilo 10 potnikov, med njimi ravnatelj sovjetskega zrakoplovstva italijanski general Nobile ter znani ruski strokovnjak za zrakoplovstvo prof. Kanishev. Zrakoplov je vodil kapitan Meissner. »Udarnik« se je dvignil v Leningradu ob 21.35, ob zelo slabem vremenu in je kmalu zašel v tornado. Vihar ga je zagnal daleč od prvotno določene poti in slednjič si je moral utirati pot še skozi gosto meglo. Ob 5. zjutraj so ugotovili, da je zrakoplov nad Tulo, torej že 180 km za Moskvo. Zato so zrakoplov obrnili in ob 8.45 je dosegel Moskvo, kjer ga je pa znova zgrabil močan zračni vrtnec in ga pognal 1700 m visoko. Tu se je pa zrakoplov sijajno obnesel in se je navzlic silnemu viharju gladko spustil na zemljo.

Polet je trajal 14 ur 35 minut, zrakoplov je preletel 1300 km, kar pomeni povprečno hitrost 100 km na uro. Pri maksimalni obtežitvi lahko sprejme zrakoplov na krov 18 potnikov in 750 kg tovara. Akcijski radij znaša okrog

1200 km. Zrakoplov ima dva motorja po 300 HP in maksimalna hitrost znaša 110 km na uro. Rabili ga bodo kot šolski zrakoplov za šolanje novih sovjetskih zrakoplovnih kapitanov. Bodoči zračni kapiteni se bodo najprej šolali na manjših balonih, potem pa pridejo kot piloti in poveljniki na novi zrakoplov, in sicer ga bodo morali voditi najprej ob normalnem vremenu, enkrat pa tudi ob slabem vremenu.

Čez nekaj mesecev bo dograjen četrti sovjetski zrakoplov, ki bo obsegal 18.500 kubnih metrov. Tudi gradnjo tega zrakoplova vodi general Nobile. Pomaga mu cela vrsta inozemskih in sovjetskih strokovnjakov. Zdej organizirajo prvo poskusno zračno pot za zrakoplove med Moskvo in Magnitogorskom.

Najhujši dež

Šele letos je objavil ameriški strokovni tisk poročilo ravnatelja filipinske meteorološke postaje v Baguiu o najhujšem dežju, kar so ga kdaj zabeležili meteorologi. Ta dež so imeli v Baguiu na Filipinih v juliju 1911.

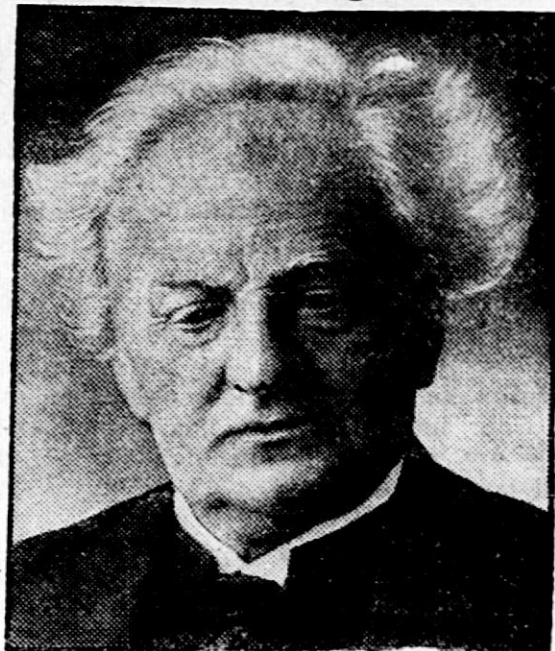
Strahoviti dež je trajal celih 24 ur in sledil je tajfunu. Od 14. do 17. julija je neprestano deževalo, najbolj je pa lilo med 14. in 15. julijem, ko so dosegle padavine v enem dnevu nad 1 meter. To je več, nego znašajo padavine vse leto v severnih deževnih krajih Zedinjenih držav ali v Kanadi. Samo nad mestom Baguiu je padlo takrat v enem dnevu okrog 57 milijonov ton vode. Škoda je bila seveda neprecenljiva. Med drugim so strahoviti nalivi popolnoma razdejali 1. 1909. zgrajeno cesto.

Jejte jabolka, pijte jabolčnik

Najboljša jabolka imajo baje v Angliji, in sicer Attlerboroughu in Banhamu. Za to jamči najstarejši lastnik sadnih vrtov William Gaymer, ki je praznoval nedavno 90letnico rojstva. Njegovemu staremu očetu je bilo skoraj 100 let, ko je umrl, Gaymer sam je pa za svoja leta tudi še izredno čil in krepak. Da je ostal tako dolgo mladosten, se mora zahvaliti jabolčniku, kajti mož ima veliko tovarno za jabolčnik, kjer je zaposlenih nad 400 delavcev. Senior angleških sadjarjev pripoveduje, da je delal do 80. leta, ne da bi si vzel kdaj dopust. Šele ko je bil star 80 let je posetil nekatere svoje odjemalce. Bolan ni bil nikoli in zato se mora baje zahvaliti tudi jabolkam, ki o njih trdi, da so najbolj zdravo sadje. Svoj živ dan ni pokusil vina, niti piva, ker mu zadostuje jabolčnik. Gaymer pripoveduje o začetkih svoje tovarne, ki se je morala boriti s težkimi ovirami.

Njegov oče ni verjel, da bi šel jabolčnik v promet, in sin je moral proti njegovi volji pridobivati nove odjemalce. Narodil je bilo prvotno zelo malo. Pred 60 leti je kupil Gaymer prvo hidraulično stiskalico. Takrat je vzbudila ta novost veliko pozornost in iz vseh krajev so hodili ljudje vpraševati, če je res, da proda Gaymer na leto 100 sodov jabolčnika. Zdej ga pa proda 100 sodov dnevnno, a na leto ga izdela in proda 15 milijonov litrov. Pijte jabolčnik in jejte jabolka, pravi Gaymer, pa boste doživeli visoko starost.

Slavni nemški pesnik Gerhart Hauptmann

Je dobil letošnjo Götthejevo nagrado mesta Frankfurt.

Arizonski meteor najden

Po dobrih 20 letih se je posrečilo najti meteor v slovitnem žrelu pri Winslowu v državi Arizona. Za iskanje meteorja je bilo ustanovljeno posebno društvo, ki je potrošilo od leta 1930 za vrtnanje žrela nad 500.000 dolarjev. Učenjaki so dognali, da gre res za kovine iz drugih delov sveta. Meteorjevo žrelo, ki leži na visoki planini v severni Arizoni, ima obliko ogromne skledice, široke 4500 in globoke 600 čevljev. Žrelo je postalo Mekka ameriških turistov in vsako leto so prihajale velike množice Američanov in inozemcev gledat to naravno čudo.

O postanku žrela so bila mnenja učenjakov dolgo deljena. V glavnem sta se bili razvili dve teoriji. Prva, ki se je izkazala za pravilno, je domnevila, da je nastalo žrelo po padcu ogromnega meteorja ali celega števila meteorjev, ki so se zariili globoko v zemljo. Druga teorija je pa zatirjevala, da je nastalo žrelo po eksploziji plinov, ki so se bili nabrali pod meteorjem. Zdej se je izkazalo, da je padel meteor na zemljo približno pred 50.000 leti. Leži v jugozapadnem delu žrela in obstoja iz tenke plasti zdrobljenega materiala, dočim je trdi del meteorja dobrih 700 čevljev pod sedanjim dnom žrela. 675 čevljev pod dnom so našli li pri vrtnanju na tenko plast. Analiza je pokazala, da gre za nikel. Celih 20 let so učenjaki rabili, da so točno ugotovili, da gre res za znameniti arizonski meteor.

Največji evropski sodi

Splošno priznavajo prvo mesto ogromnemu sodu, ki ga kažejo kot redko posebnost tujcem v znanem vseučiliškem mestu Heidelbergu na Badenskem. To je res orjaški sod, saj gre vanj 588 hektolitrov vina. Mnogo večji sod pa imajo v južnomoravskem mestu Mikulovu v tamošnjem gradu. Tudi tu gre za zanimivo redkost, ki naleti človek na njo po ogledu prekrasnih in zgodovinsko znamenitih dvorani, ki je v eni izmed njih obočeval cesar Napoleon po bitki pri Austerlitzu, v drugi so se poklonili moravski stanovni cesarici Mariji Tereziji, v tretji je bil pa sklenjen leta 1865. preliminarni mir med Prusijo in Avstrijo.

Kakor v Heidelbergu, se tudi v Mikulovu konča izprehod po gradu pri ogromnem sodu in tujcu povedo, da je mikulovski sod dvakrat večji od heidelberškega, kajti vanj gre 1390 hektolitrov vina. Mikulovski sod je bil narejen leta 1643 med 30letno vojno, izdelal ga je brnski sodar Viktor Specht, ki je rabil zanj 22 štiridelnih obrobov. V 17. stoletju je bil mikulovski sod celih 50 let poln vina. Še večji sod imajo pa Češi na gori Javorniku blizu Ještěda. Ta sod je dolg 14, širok 12 in visok tudi 12 metrov, vanj pa gre 10.258 hektolitrov vina ali nad 300 ljudi. Sod služi že od leta 1899 za krmo; kupljen je bil po razstavi leta 1899. na Dunaju in postavljen na 700 m visoko goro s krasnim razgledom.

Raztresenost.

— Gospod profesor, nekdo je pri telefonu in bi rad govoril z vami.
— Takoj pridem, recite mu, naj malo sede.

Pes ni sraka.

— Gospod, pes, ki ste mi ga prodali, krade.
— Tako? Gotovo krade samo jestvine, v denarnih zadevah je vseskozi pošten.

Otroška.

— Mihec, ti si vedno najporednejši. Pogled sosedovega Jakca, ki ni bil še nikoli tepen.
— Da, očka, take starše bi tudi jaz rad imel.

Besedo imajo naši čitatelji

Bežigrad, ti si kakor zdravje

Tako bi dejal truden popotnik, ki v potu svojega obraza in oblakih prahu ali morju blata zagleda ob Dunajski cesti, speč v smer belega nebotičnika, siv kamen s črkami MOL, ki naj bi bile za vsakega Slovenca simbol, kjer začenja ali neha red, lepota, zdravje, čistota, udobnost in napredek. Celo jezero vil hiš in stavb začenja tam na levo in desno. Ali s tem je tudi vse povedano, kar spada v pomožni glagol biti. Če hišam pridenete še, kar je bog ustvaril: zemljo in nebo s solncem, luno in zvezde, pa imate severni del Ljubljane, kjer prebiva, pravijo 2000 volilnih upravičencev Mola, kar morda tudi še spada pod pojem biti.

Mnogo lažje je naštetiti ono, česar ni, na primer: Za Bežigradom in v okolici ni izgrajenih cest in ulic. Položena ni kanalizacija, razen po dolu glavne ceste, ravno tako ni zadostnih plinovodov in elektrovodov, ni cestne železnice, ni hodnikov in tlaka, ni telefonskih govorilnic, ni pošte, šole in otroških zavetišč, ni stražnice, ni javnih nasadov, parkov, ni nikjer vsaj gozda, ni živilskega trga, ni primerne razsvetljave, ni primerne strazne, ni reda, ni snage, ni in zopet ni, niti občinskih mož ne premore ta »svobodna republika«. Ali pri teh »ni« Bežigrad sploh obstaja? Kot del mesta gotovo ne more, ker za to ni kriterijev in bi mogla biti le vas 100 km od Mola.

Današnja mesta nastajajo tako, da dotična M.O.X. napravi najprej ceste, položi kanalizacijo, razne vode in kablje itd. in potem srečni meščani zidajo hiše. Tukaj pa ubogi meščani zidajo hiše na njive in si smejo proti plačevanju visokih davkov Mola, na lastne stroške pretvarjati vas v mesto.

Poleg tega morajo biti Bežigradčani dobri tekači in sploh prvovrstne telesne konstrukcije. Če po deveti uri zvečer kdo zbolí, ugasne luč, počí čev kak napeljava, če tatovi naskočijo hišo, moraš vzeti pot pod noge in teči, teči 1—2 km daleč do lekarne, stražnice, do javne telefonske govorilnice, ki je sploh ni. Po 21. uri je namreč samo tvoja noga prometno sredstvo, takšna pa ne priključí, ker nimaš telefona. Če gori in se je stražnik na gradu ravno zaspil v globoko spanje ali branje, moraš vredeti nokle v privatno stanovanje, kjer so tako srečni, da imajo telefon. Ako te v razburjenosti, stanovalci, vrženi sredi spanja iz postelje, vseeno ne naštejejo s krepelci, kot vlomilca in utegneš, da jim pojasniš svojo silo in zadrego, ugotoviš, da je spasonosni telefon — pokvarjen. Tedaj pa teči, teči! In ko je sila na vrhuncu, tvoje moči na koncu in cilj v doledu, se zapro zapornice in — stop! Za stopnice preko železnice nimaš več pljuči in tako čakaš in premišljuješ, da se ta anahronizem sedanosti dogaja potnikom vsako uro večkrat že trideset stoletja. Tiste bele vrane, ki namreč imajo to slast telefona v hiši, pa obupujejo, četudi aparat včasih deluje, ker jih oblega noč in dan tropa go-

vorilcev, kot Barjane oblaki komarjev v pasjih dneh.

Ze otroci v tem zdravem kraju postanejo rekorderji na dolge proge, ko love prah ali čofotajo do gleženj po blatu pol in trideset ure daleč v šolo, ravno toliko gospodinj in živilski trg in stanovalci do pošte, ki dostavlja dnevno enkrat, a ob nedeljah in praznikih — nobenkrat, tako da recimo roma pismo od kolodvora na Brinje, če pogodiš pravi čas v pratiki, tri dni. Ubogi pismonoša pa mora delati za tri. H gibanju v prosti naravi vzpodbujajo še posebej za 50% povišane cene vožnjam z avtobusom. Do sedaj je bil dinar do kraja Mola. Za naprej pa pobirajo prispevek za ceno 25 par in za zavarovanje 25 par. To je jako koristno za Bežigradčane, ker Dunajeka cesta ogroža resno zdravje avtomobilskih koles. Mnogo enostavnije bi bilo, da avtopodjetje vožarjenje sploh ustavi in da vsi stanovalci plačujejo kam pavšalen prispevek za ceste in zavarovanje, najmanj 1 Din na dan, Na ta način se oddahnejo ceste od pritiska, pešci od prahu in nezdž od avtom sploh ne bo. Obenem pa ne bo jeze, ker avto ne bo uhal pred nosom ali imel zamude. Bežigradčani bi ne imeli nič proti temu, če promet z avtomobili po Dunajski cesti sploh neha. Avtoposredniki vseeno lahko plačujejo vse takse — tudi: ceno na mitnici — kar pavšalno. Na ta način odpade potreba tlakovanja ali celo asfaltiranja, da o vzdrževanju ceste sploh ne govorimo, biciklisti bi lahko prepustili oba hodnika pešcem, denar (kar je glavni) bi se pa prihranil in z njim ob cesti posavili stebre za bodoče spomenike zaslužnih mož naše prihodnosti.

Tako bi Bežigrad postal tih, lep kraj, prost vseh kulturnih navlak in bi ga lahko priglasiš za centralno permanentno in gorsko okrevališče za vse, ki jim je mestni hrup polomil živčno centralo in so potrebni duha nepokvarjene prirode, polne ubranosti in tihe idile...

Ali kakor je sedaj ali vsaj izgleda tako, za Bežigrad »nema budžetske možnosti!« Če pa Bežigradčan reče, da nima »možnosti«, da bi plačal vseh tistih sto sort tremein, ima ta zavidenja vredni mešan takoj birača za gosta. Pri vsem tem pa ponovi: — noč in dan trepeta za svoje bomo imetje in solato na vrtu, ker je javna razsvetljava, izvemši ščipove noči, baš tolikšna, da se lahko neovirano kretajo vseh vist nočne ujede v tem predmestju in da lahko iz teme opazijo redkega stražnika, ki stoji pod kako se redkejšo lučjo, in da ima truden zemljan še mirnejše in slajše spanje v naročju Mola, poje zbor psov take presunljive melodije neutrudljivo in tako močno, da se po izgubi v tem vesem tatov, ki hodijo svoja romantična pota. Zakaj bi Mol ne obdaval vseh članov teh koncertov po njihovi teži, in to vsaj s 25 Din za kg in modnih psičkov za pestovanje najmanj z jurijem za 1 rep? S tem bo pomagamo občinski blagajni, javni varnosti in higijeni, olupševalnim društvom ter bolnikom in ljudem, ki so počitka in miru potrebni in — Bežigradčanom, kadar hočejo v lepem nastrojenju nočne tišine zmagovati treznost.

Takšno je to zdravje, o trdni popotnik! Bolje če si otresel prah s čevljev in groš v dolino šentflorjansko, kjer so srečni ljudje, ki so vsaj še poštenega pohujšanja zmorni.

S. O. S.

Dve egiptovski nadlogi

O smrdeti Ljubljanci so domačini mnogo tožili, a vse njih tožbe niso nič zalegle; ko pa ste priobčili mnenje tujca, da bi nikjer na svetu meščani ne trpeli takega smrada, kakršnega prenašajo Ljubljancje, je izdalo. Na Krekovem trgu so se vendarle zbali tujcev! Domače tožbe prestrašijo, saj v občinskem svetu ni menda nobene opozicije in nobene kritike več.

Zato pa se nihče ne obrača za pomoč tja, odkoder se je ne more nadejati. Edino policija lahko še včasih pomaga, toda niti ona ne more vsega. Tako sta se svobodno razpasli po mestu dve nadlogi, ki sta resnično že egiptovski.

Eno so nam prinesli mili »naši družici«: balincenarji, ki grmi po nekaterih gostilniških vrtovih od zjutraj do pozne noči. Balincenarji kriče, se prepirajo, razgrajajo, se krohotajo, krogle razbijajo že od 10. do polne dalje. In vsak dan!

Kako utegnejo? Odkod imajo denarja, da se lahko igrajo dan na dan? V dobi krize človek ne more razumeti, da imajo nekateri ljudje toliko časa in denarja za zapravljanje? — In čudimo se, da se policija ne zanima za te izživljajoče igrače.

Bedni brezposelniki morajo pač z ogorčenjem gledati te balincenarje, ki se neprestano lahko zabavajo in zalivajo. Do pol 11. ponoči morajo poslušati kraval balincenarji, ker vse policijske naredbe ne izdajo nič. Če ulice, na sto oseb, malih otrok, starcev in bolnikov si ne more pomagati in mora prenašati ropot, krik in vik.

To so čisto vaške in sicer laške vaške razmere, ki bi jih nobeno večje evropsko mesto ne trpelo. V Ljubljani pa vdano trpimo vse, ker si pač — ne moremo pomagati.

Druge nadloge, ki je tudi tipično ljubljanska, pa je kravljanje ali tako zvano popevanje. Kdor ljubi lep in resnično petje, mora skakati iz kože, ko posluša iz vsake benice, z vsakega vrta, z vsake ulice značilno ljubljansko »žinganje«. Tu si namreč že vsakdo domišlja, da je pevec in da moramo prenašati njegovo zevanje, renčanje, grčanje kot krasno ljudsko umetnost. Vse prepeva, a kako! Če ima kdo le pol litra vina pod kapo, že predlaga: »Ali bomo eno?« — In trije že režejo kvartete, da se psi občajo na verige. Pesem za pesmijo se drži brezkončno kakor jagode na paternostru. Brez okusa, le z velikim naporom glasili; tenor se davi, bas renči, bariton tuli, tuli da se kar čuti, kako uživa sam nad svojo imenitno grmotko. Včasih pritegnejo še ženske in veče, kodačkajsko, da bi človek pobegnil ali pa pobesnel.

Lepo petje je dar božji in vsakdo ga je vesel. Na koncertu ali v gledališču. Ali ta dar božji je silno redek. V Ljubljani pa mislijo, da ga ima vsaka para s človeškim grlom! Petje je težka umetnost, tu pa si domišljajo, da je špas, ki mora ugajati vsakomur in povsod in ob vsaki uri, ponovi in podnevi. Zato nas gnajvi in trpinči, nam trga usesa in živce nam krati spanje, nas moti pri delu z vseh strani to strašno kravkanje. Človek ima vtisk in občutek, kakor da je na vasi v nedeljo zvečer in da je ta nedelja brez kraja.

Po vseh evropskih javnih lokalih je prepevanje prepovedano. Nikjer ne smejo gostov nadlegovati alkoholiziranci ali samo objestno razigrani gostje s produkcijem svojih glasilk. V Ljubljani pa je to stara razvada, ki je ne izkusa zatreti nihče. Kaj pak, žejo povečajo tako krčkanje.

In potem naposled pretepi in pokolji...

Ako res hočemo, da bodo tudi tujci verjeli, da je Ljubljana kulturno mesto, je nujno treba, da se dve egiptovski nadlogi temeljito isticita. Nikar ne čakajmo, da nam šele tujci porečejo: v Ljubljani ni mogoče živeti kulturno, ker razgrajanje balincenarjev in nevedskih prepevačev ji daje značaj primitivne gorske vasi!

Fr. Trpin.

Tivolska promenada

Pred dobrim mesecem je članek v tej rubriki pomagal. Pomizna prošnja je bila v njem in svetilke sredi naše tivolske promenade (drevedo to ni več) so od tedaj vedno vzgledno čiste. Še več, Tudi žarnice so izmenjali, za kar smo jim, namreč tistim, ki so to odredili, Ljubljancem zelo hvaležni.

Pa smo Ljubljancem tudi sitni. Malo nam je ono prvo, ker nas mori še ena težava. Ta naša promenada je namreč nasuta s peskom, ki se nikakor noče poravnati, nego ga je ponekod kar pet prestop na debelo. Sredi promenade je eicer po naporu nam trudni in večini hoji že shojena kakke tri metre široka gaz, ker nekeje pač sitneži moramo hoditi in smo tako shodili po več mestih to gaz. Uboge naše kurjeoke noge pa zelo trpe po tistem stranskem pesku, ki se kot nalašč zajeda v čevlje in nam muči kurja očesa. Še bolj pa trpi naš nežni spol, ki se mu cele pete pogrezajo v navožen gramoz in jim preti vedno resna nevarnost, da bi morale pete v rokah nositi, če bi dobro ne pazile.

Ne trdim, da je temu kriv pesek, še manj tisti, ki so ga dali navoziti in ki so ga navozili. Samo priporočam to našo promenado merodajnim, zlasti glede na vellesjem, ko bo gotovo vsak večer dobro obiskana, da jo končno vendar enkrat uredi in naredi pristopno ljudem v vsej njeni širini, kar sedaj ni. Recept je čisto enostaven. Za napisanje takih potoj je najboljša napeljava (gramoz) pomčana z ilovico, ki jo šele čvrsto in je kmalu nasuta pot odlična: zadosti trda, brez prahu in vdiranja. Če pa bi se enkrat sprebrhili tja pod Tivoli še naš cestni valjar, bi bilo vse to lahko v enem dnevu dobro, merodajnim v pohvalo, promenadi v lepoto in v užitek in pokoj našim kurjim očesom in ženskim petam.

Spectator.

— šiška! širok hodnik ob levi strani Celovške ceste od št. 87 pa do mitnice je nujno potreben, ker ravno tu se dogajajo vedno nesreče. Pozimi v snegu je še huje, ker se ljudje nimajo kam izogibati. Ker je to res nujno potrebno, naj občina tako ukrene, da se tudi na tej kratki progi cesta preuredi. — Prizadeti.

Učinkovita grožnja.

— Moj mož je strašno ljubosumen in neprestano se zaradi tega pripravlja. Večkrat sem mu že zagrozila, da pobegnem od njega.

— Ne ravname prav, draga sosedo. Morate mu enkrat zagroziti, da ostanete pri njem, pa bo pomagalo.

Pred sodiščem.

— Najprej ste ukradli kaseto temu gospodu, potem ste ga pa hoteli umoriti.

— Saj sem moral to hoteti, gospod sodnik, ker je na kaseti napisano: »Odpreti šele po moji smrti.«

glem begu odnašata.

— No, kako si opravil? — je vprašal Slimak.

— Po njem je.

— Tristo vragov!

— Ni šlo drugače, prijatelj. Vse je šlo gladko, ključ je odprl skrinjo, enkrat se je pa ta tepec prebudil, zaslišal me je in me hotel ustrahovati. Imel je revolver... Bil sem prisiljen brniti se... Zaslišal sem mu nož v vrat... Malo je zahrpel, pa je bilo po njem.

— Si našel denar?

— Imam ga v žepu. Skoraj vse v papirjih. Za nekaj časa smo dobro preskrbljeni.

Tolovaja sta prispela do voza predno se je začelo daniti. Zefyrina je takoj sežgala vso Panouflovu krvavo obleko in zakopala pepel na sosedni njivi.

Tolovaja sta pa kmalu zaspala. Spala sta spanje pravičnega, dočim deček ni mogel zatisniti oči; ves prestrašen in blede široko izbuljenih oči in drhteč od groze je sedel na otepu slame v starem kovčegu, kjer je imel posteljo.

XIV.

»BLAGA ŽENA«

Helena se je bila vrnila iz Penhoeta duševno in telesno strta. Zdelo se ji je, da jo vežejo na življenje le rahle vezi, ki se lahko vsak hip pretrga.

NOV ČLOVEK

poln svežih življenjskih moči postanete z malimi stroški s tem, da redno in dosledno pijete

RADENSKA ZDRAVILNA VODA.

RADENSKA ZDRAVILNA VODA je za vsakega: mladega ali starega, bolnega ali zdravega.

Iz Celja

— Celjsko uredništvo »Jutrac« in »Slovenskega Naroda« se je preselilo v uredništvo »Nove Dobce« v Zvezni tiskarni, Strossmayerjeva ulica 1, pritličje, desno, telefon št. 65. Celjska podružnica uprave »Jutrac« in »Slovenskega Naroda« ostane še nadalje v Kocenovi ulici 2, telefon št. 100.

— Društveni izlet »Merkurja«, društva trgovskih in privatnih nameščencev v Zagrebu ter njegovih podružnic v Sisku, Karlovcu, Dugiesi, Belovaru, Križevcih, Ljubljani in Mariboru, se bo vršil v nedeljo 4. t. m. v Celje. Ob 9.25 dopoldne bo po prihodu izletniškega vlaka na celjskem kolodvoru svečan sprejem gostov ob sodelovanju celjske železničarske godbe, nato pa bo ogled mesta v skupinah. Ob 10.30 bo akademija na vrtu Celjskega doma, na kateri bo sodeloval društveni tamburaški zbor iz Zagreba, ob 11.30 bo promena koncert železničarske godbe, ob 12.30 pa skupno kosilo v Celjskem domu in restavraciji Stegu v Zagradu. Ob 15. se bo pričela velika društvena veselica v restavraciji Stegu. Sodelovala bosta orkester Celjskega godbenega društva in tamburaški zbor iz Zagreba. Zvečer bo baklada z godbo, ob 20.30 pa se bodo gostje odpeljali z izletniškim vlakom iz Celja. Občinstvo je vabljeno, da se v nedeljo dopoldne udeleži sprejema gostov na kolodvoru.

— Društvo kmetijskih fantov in deklet za Celje in okolice bo v kratkem osnovano v Celju. Pripravljalni odbor, ki je bil ustanovljen te dni, se je z vso vmeno lotil priprave za osnovevanje novega društva.

— Električni tok v Celju in okolici bo v nedeljo 4. t. m. od 10. do 12. dopoldne ukinjen.

— SSK Celje: SK Slovan, V nedeljo 4. t. m. ob 16.30 se bo pričela na Glaziji kvalifikacijska nogometna tekma med SSK Celjem in prvakom Ljubljane SK Slovanom. Sodil bo g. Skalar iz Ljubljane. Oba kluba sta igrala še v nedeljo 11. t. m. v Ljubljani. Ti dve tekmi bosta pokazali, kateri izmed obeh klubov se bo smel udeležiti tekmovalja za ligo prvenstvo.

— Nočno lekarniško službo ima do vseh petkov 9. t. m. lekarna »Pri križcu« na Kralja Petra cesti.

— Tedenska služba pri gasilskem društvu v Celju ima od nedelje 4. t. m. do vse te sobote 10. t. m. IV. vod pod poveljstvom g. Bogomira Schlosserja.

P. Decourcelle:

42

Prokletstvo ljubezni

Roman.

— Vsaj tu ga ne ubij!

— Ne, tu ga ne bom, pač pa pred hišo, če le ne bo ubogal.

In v njegovi roki se je zasvetil velik nož. Deček se je vzravnal, njegovi živci so bili strašno napeti in vse te mu je drhtelo od razburjenja. Skripal je s stisnjenimi zobmi in razširjenimi nozdrvi so bile premajhne, tako težko je sodel. Dušil se je.

Toda umaknil se ni niti za korak. Bal se ni.

— Ubogal bo, sicer gorje mu! — je ponovil Panoufle.

Zgrabil je dečka za roko in ga odvedel. Oba moža sta se sezula. Plazila sta se hitro in tiho po vasi.

— Evo, tu je županova hiša. — je zašepetal Slimak sredi vasi. Hiša je bila nedavno popravljena in ni bila baš pripravna za vlom.

Slimak se je pripognil in Panoufle mu je zlezal na hrbet. Spretno je prešel skozi šipo v okencu na vratih in skočil nazaj. Stopil je k dečku in ga prijel čez pas.

— Dvignem te, lahko boš zlezal skozi. Samo pazi, da ne bo nobenega ropota.

— Saj sem vam že povedal, da ne pojdem.

— Pojdes in sicer takoj! — Ne, ne!... In počakajte... pustite me, kajti če bi me hoteli ubiti, začnem kričati in primejo vas.

Dečkov glas je postal močnejši. Pripravljal se je izpolniti svojo grožnjo. Panouflov pest ga je udarila na vso moč po obrazu, a Slimak mu je vrgel čez glavo oedo, ki je bil z njo na poti v vas pokrit, da bi ga dež ne premočil.

— Gromska strela! — je zarohnel Slimak in pahnil besnečga Panoufla proč.

Panoufle se je opotekel in oprijel z roko oknice. Toda takoj se je vzravnal in zaklical:

— Oho, pasja noga, tale oknica pa ni zaprta!

— Ni mogoče!

— Služkinja je mislila, da jo je zaprla, pa je samo priprta. Drži tega vragjega paglavca. Stoj na straži in dobro glej! Takoj izrežem še drugo šipo in odklenem vrata.

— Imaš oba ključa?

— Imam.

— Ne pozabi, da stoji miza levo od vhoda v veliko sobo!

— Ne bom pozabil.

— In pomni, starina... nobenega nasilja... razumeš? Stisni ga malo za vrat, če že hočeš, toda prosim te v imenu najinega starega prijatelja, nikar nobenega nasilja. Res gre to malo predaleč in gorje nama, če naju primejo.

— Nehaj no mlatiti prazno slamo... Vse bo v redu. Drži paglavca v zamaši mu usta, če bi hotel kričati.

Deček se pod oedo ni ganil. Slimak ga je vzel v naročje in odšel z njim nekaj korakov od hiše.

Ubogi deček pa ni bil onesvečen. Čutil je, kako mu curli po obrazu in kaplja na vrat kri iz rane, ki mu jo je bil prizadejal Panoufle.

Dobro se je zavedal, da bo zdaj zdaj izvršena v njegovi bližini tatvina ali pa celo umor, in da sta zločinca moža, ki je on sam z njima tako rekoč v zvezi. In groza ga je obhajala, lasje so se mu ježili in srce se mu je krčilo pri misli, da zločina ne more preprečiti, da je brez moči.

Kar je zaslišal zamolkel ropot; potem pa krik, tih, toda grozen... in hropenje, ki je trajalo komaj dobro minuto.

— Gromska strela! — je zamrmral Slimak in skočil pokonci.

— Bežimo! Je že končano! — se je začul nenadoma Panouflov glas.

In deček je začutil, kako ga v na-

OBISKOVALCI VELESEJMA!

Ne zamudite prilike in obiščite novo, najmodernejšo kavaro

v HOTELU METROPOL (Mikšij)

in dvorano pod kavarno, ki vas bo presenetila.

Vezenine — zavese

najnovejši slog, — nizke cene

Matek & Mikeš

LJUBLJANA (poleg hotela Stru-

kelj). — Oglejte si našo razstavo na

velesojmu!

NEPREMIČNOSTI

HIRA NAPRODAJ

Limbuš št. 92 pri Mariboru.

3358

NOVOZIDANO VILO

z gospodarskim poslopjem in 5 orali zemlje v kraju pri Dobovi prodam. Prevzamem na račun tudi hranilne knjizice. — Kuptja ugodna. — Kirbiš Josip, Celje.

3328

LOKAL

za vsako obrt v sredini mesta se odda takoj. Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«.

3364

Dospeli so krasni novi vzorci ZA DAMSKE PLAŠČE

Coupons za posamezne modne plašče, najfinejše črno in plavo blago priprorota

specialna trgovina

NOVAK — LJUBLJANA.

Kongresni trg št. 15

(Nasproti nunske cerkve)

Pristonajte k „Vodnikovim družbi“

Ob svojem 50-letnem rojstnem jubileju sem prejel toliko čestitk, da se mi ni moglo zahvaliti vsakemu posebej. Zato se zahvaljujem tem potom vsem ljubim prijateljem in znanem, vsem stanovskim tovarišem, rojakom iz rojstne vasi in bivšim sošolcem, vsem društvom in korporacijam, sploh vsem, ki so se me kakorkoli spomnili.

Obilne čestitke in dokazi ljubezni dragih prijateljev mi bodo v bodrilo še za naprej.

V Štepanji vasi, 3. septembra 1932.

IVAN BRICELJ

pleskarski in slikarski mojster, posestnik in gostilničar.

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA
V LJUBLJANI, Gosposka ulica 12 Telef. 2176, 2276
Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD in SPLIT

Na drobno! Radi preureditve trgovskih prostorov se prodajajo: **Na debelo!**
vsi vrvarski izdelki: motvoz, žima, volna, afrik, nepremočljive konjske
plahte itd. po znižanih cenah pri

Prvi kranjski vrvarni in trgovini s konopnino

IVAN N. ADAMIČ, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 31

TELEFON ŠT. 2441

MARIBOR, VETRINSKA ŠT. 20. Telefon 2454

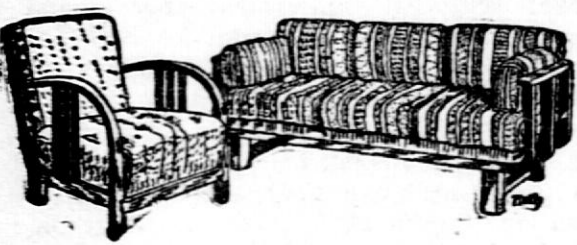
CELJE, KRALJA PETRA C. ŠT. 33

Izdeležijo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, triciklji, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. — Ceniki franco.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

POSETNIKE VELESEJMA

opozarjam
pred nakupom
couch divanov, da
si jih ogledate pri
meni v delavnici.
Cene solidne in
dobra izdelava.
Telefon 2810

SITAR KAROL, tapetnik in dekorater
Ljubljana, Wolfova ulica 12 (dvorišče)

IVAN PERDAN, NASLEDNIKI
LJUBLJANA

Veletrgovina kolonialnega in špecerijskega blaga nudi po nižji dnevni ceni: kavo, riž, najfinejše namizno olje, testenine, čaj, žganje in vse drugo špecerijsko blago. — Postrežba točna in solidna.

D. LANCOŠ

umetno
mizarstvo

LJUBLJANA,
Wolfova ulica št. 12 (dvorišče)

Izvanredno nizke cene. — Oglejte si tudi na
velesejmu paviljon »E«

Patentni zložitivi fotelj

posebno priporočljiv za bolnike, kateri trpe na astmi ali drugih bolečinah v nogah

L. Klobčaver
LJUBLJANA,
Poljanska c. 17
(dvorišče)

Priporoča se
tudi za vse v
tapetniško stro-
ko spadajoča
dela po najniž-
jih cenah.

Mestna hranilnica ljubljska

Ljubljana, Prešernova ulica 3
je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 430.000.000 Din

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina
z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.

Za male trgovce in obrtnike obstoji pri hranilnici KREDITNO DRUŠTVO, za pupline naložbe pa SODNI DEPOZITNI ODDELEK. Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje poslovalnice.

Telefon št. 2016 in 2616.

Posetni čekovni račun št. 10.583.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12 1/2.

Morje, solnce:
OMIS PRI SPLITU,
Hotel JADRAN
PENSION DIN 39—55.

HIROMANT-GRAFOLOG
TIMOFEEV
Sprejema v hotelu »Slova« od
9. do 12. in od 3. do 7. ure. —
Soba 72/II. 3330

NAJNIZJE CENE!

NAJNIZJE CENE!

OTVORITVENO NAZNANILO!

Čast mi je sponočiti Vam, da sem OTVORIL s 1. septembrom

trgovino s čevlji

domačega lastnega izdelka v

Ljubljani, Kopitarjeva ul. št. 1

Na zalogi bom imel fine vsakovrstne, posebno močne, trpežne
ČEVLJE za delavce ter tudi trpežne GONZERCE in nepre-
močljive SMUČARSKÉ ČEVLJE domačega izdelka. — Spre-
jemajo se tudi POPRAVILA! SOLIDNA POSTREŽBA!

ANTON MOHORIČ, LJUBNO

pošta Podnart. — Podružnici:

JESENICE 102 — LJUBLJANA, Kopitarjeva ulica št. 1

Ni lepšega dekleta, kot
je Slovenka v narodni noši

Svila za krila, kakor tudi svileni
robci z resami so pravkar došli.

Vzorci so posneti po starih narodnih nošah.

A. E. Škaberné
Ljubljana

Naznanjam cenjenemu občinstvu,
da otvorim v nedeljo, dne 4. septem-
bra staro znano
restavracijo

„Pod Skalco“

Mestni trg šte. 11

Točila bodem štajerska in dolenska vina po najnižji
ceni. Rizingl Din 12.—, namizno Din 10.—, cvček Din
10.—, čez ulico 2 Din ceneje.

Abonenti se sprejemajo na dobro domačo srbsko in
dunajsko kuhinjo.

Vsak dan klavirski koncert.

Vabim vse znance in prijatelje na obilen obisk in se
priporočam z odličnim spoštovanjem

ANICA STARE, restavratorka.

POZOR GOSTILNICHARJI IN HOTELIRJI!

Zelo fina originalna štajerska vina vam nudi po najnižjih cenah

Vinarska zadruga Haložan

Vino je od najboljših vinogradnikov.

Založnik zadruga I. RAHNE, Moste šte. 3 pri Ljubljani

Mali oglasi

Vaša beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah.
Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakom se
odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

SLUŽBE

**PLESKARSKÉ IN SOBO-
SLIKARSKÉ POMOČNIKE**
samo dobro kvalificirane moči,
sprejme takoj

J. HLEBŠ,
pleskarstvo in soboslikarstvo
Ljubljana, Cankarjeva nabrež-
je št. 21 3368

SLUŽKINJO
srednjih let, išče manjša obi-
telj štirih članov, za vse hišne
posle, razen kuhanja. Ponudbe
na naslov: S. Popović, Aleksi-
nac, Kralja Aleksandra št. 93,
Moravska banovina. 3324

BOLJSO SOBARICO
ki zna tudi šivati, sprejme od-
lična rodbina. Ponudbe s foto-
grafijo na naslov: Sv. Deretič,
Beograd, Bitoljska ulica 20/I.
3366

KMEČKEGA FANTA
krepkega, iz poštene hiše —
sprejme kot vajenca Franc Po-
točnik, mesar, Zagorje ob Sa-
vi. 3367

POUK

**VSEH TRGOVSKIH
PREDMETOV**
vseh modernih jezikov te na-
uči doma najceneje, najhitreje,
najpopolneje. Dopisna trgov-
ska šola, Ljubljana, Pražako-
va ul. 8/I (vogal Miklošičeve
ceste št. 30). Najpopolnejša
priprava študentov za privat-
ne izpite na državnih trgov-
skih šolah. — Zahtevajte pro-
spekt! 3370

POUK NEMŠČINE
v Delavski zbornici se prične
za šolsko mladino dne 5., za od-
rasle pa 9. septembra. Letos
se sprejemajo tudi učenci iz-
pod 4. razreda (poseben tečaj).
3370

KUPIM

POLTOVORNI AVTO
kupim za la haloško vino. Po-
nudbe: Ptuj, predal 2. 3353

ZIVALI

MLADO PSICO
doigodilako jazbecarko, 5 let
staro, izvrstno za jama in po-
gon ter dva braka jazbecarja,
pes in psica, stara 2 leti, zelo
dobra, vsi rjave barve, po zelo
ugodni ceni proda zaradi po-
manjkanja prostora Franc Zu-
pan, gostilničar in posestnik,
Trbovlje II. 3329

DOPISOVANJE

ZNANJA ZELI
40 letni obrtnik z ne nad 35 let-
no žensko blagega srca, ki v
zakonu ni zadovoljna in zato
želi spremembe. Najraje Go-
renjko iz okolice Kranja. Do-
pise s polnim naslovom na upra-
vo »Sl. Narod« pod »Gorenj-
sko 117/3365«. Tajnost strogo
zajamčena.

PRODAM

Nezloziliva železna POSTELJA
kompletna, dobro ohranjena —
napredaj. Ogleda se: Rožna
dolina, Cesta XIII, št. 8/I (no-
va hiša Jesenšek). 3317

ČESPLJE
za kuhanje žganja kupujem.
Točne in solidne ponudbe fran-
ko vagon, pošljite na naslov:
Eksport Josip Kirbiš, Celje. 3323

STANOVANJA

MLAJSEGA DIJAKA
sprejem v popolno oskrbo.
— Poljanska cesta št. 20/III,
vrata št. 7. Dobra domača hra-
na, strogo nadzorstvo. 3379

SPREJME SE DIJAK
z vso oskrbo. — Rožna dolina,
Cesta VII/32, Pod Rožnikom.
3350

SOBO IN KUHINJO
z vrtom v Zelenci jami oddam.
Ljubljanska ulica 57. 3363

GLASBA

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE
OD DIN 20.—
prodaja »Slagere«, Aleksandro-
va cesta 4 (prehod »Viktoria«
palače). 69/T

Klavirji!

Kupujte na obroke
od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bö-
sendorfer, Steinway, Förster,
Petrof, Hölzl, Stingl original,
ki so nesporno najboljši! (La-
ka, precizna mehanika.) Pro-
daja jih izključno le sodni iz-
vedenec in bivši učitelj Glas-
bene Matice

Affonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7
(vogal Beethovnovi ulice)

RAZNO

ČEVLJI
NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališka ulica 4
(nasproti opere)

MODROCE
otomane, divane, fotelje in vse
tapetniške izdelke vam nudi
najceneje

IGNACIJ NAROBÉ,
Ljubljana, Gosposka ulica
št. 16 (pri Levu) 25/T

TRAJNA ONDULACIJA
Din 100.—, všteto striženje in
pranje glave, delo prvorazred-
no. — Se priporoča Vendelin
Sebal, frizer za dame in go-
spode, Kolodvorska ulica 35.
3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

3371

Vsa pleskarska in soboslikarska dela

izvršuje točno, solidno in po
konkurenčnih cenah pod garan-
cijo

družba z o. z.

J. HLEBŠ

pleskarstvo in soboslikarstvo
LJUBLJANA, Mestni trg 19
ali Cankarjevo nabrežje 21.
Telefon 3070.

NAMIZNA JABOLKA
lepa, od 5 kg naprej pošiljam
po povzetju po najnižji ceni. —
Vprašanja na naslov: Ivan Žu-
raj, trgovina z deželimi pri-
delki, Slovenska Bistrica. 3355

TRIBUNA DVOKOLO
s Sachs motorjem je najcenejši
motor. Stane samo Din 3999.
Dvokolesa od Din 900.— na-
prej. — Prodaja se tudi proti
vložni knjižici pri »Tribuna« F.
B. L., tovarna dvokoles in otro-
ških vozičkov, Ljubljana, Kar-
lovska cesta 4. — Ceniki fran-
ko. 3375

TRPEŽNI AFRIK MODROCE
samo Din 220.—

spalne fotelje, fino izdelane,
Din 1300.— prodaja

RUD. SEVER,

LJUBLJANA, Marjiti trg 3
Telefon 2622

Najcenejši nakupi
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESER,
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14.

KLAVIRJI, PIANINI
prvovrstnih inozemskih znamk
od Din 11.000 naprej. — »MU-
ZIKAC«, Ljubljana, Sv. Petra
cesta 40. 18/T

VINO ČEZ ULICO
štajersko belo 1 Din 6.—
Metliško rdečo 1 » 8.—
Cviček Ia kosta-
njeviški 1 » 9.—
Rizling 1 » 9.—
Dišeči traminec 1 » 10.—
Jabolčnik 1 » 4.—
Hruševac 1 » 4.—

Ž g a n j e:
Slivovka, pristna,
stara 1 » 28.—
Tropinovec, pristni,
48 % 1 » 28.—
Rum, fini, čajni 1 » 24.—
ter raznovrstno žganje in liker-
ji po primerno nizkih cenah —
priporoča S. J. Jeraj, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 33. 3318

Občina Ljubljana
Mestni
pogrebni zavod

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem, da
je naša srčno ljubljena mati, sestra,
teta, svakinja in tašča, gospa

Marija Dolhar
roj. Kokalj

dne 3. t. m. ob 1/2 6. uri zjutraj po dol-
gem, mukepolnem trpljenju, previdena s
tolažili svete vere, mirno preminula.
Pogreb drage nam mamice bo v ne-
deljo, dne 4. septembra 1932 ob 5. uri
popoldne iz hiše žalosti, Karlovska ce-
sta št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 3. septembra 1932.

Zalujoča rodbina Dolhar-Mencej
in ostalo sorodstvo.